

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zatižno 80.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 80-70, 80-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621

Št. 104

Ljubljana, četrtek, dne 7. maja 1931

Leto II.

Mustafa Kemal-Gazi, bil zopet soglasno izvoljen za predsednika turške republike.

Ankara, 6. maja. n. Ko je bil Mustafa Kemal paša vnovič izvoljen za predsednika turške republike, je predsednik vlade Ismet paša podal ostavko svojega kabineta. Ta ostavka pa je samo formalnega značaja, ker je predsednik republike mandat za sestavo vlade vnovič poveril Ismetu paši. Ta je predsedniku republike predložil isto listo ministrov, ki so bili v stari vladi. Mustafa Kemal paša je to listo tudi potrdil.

Italijani hvalijo našo vojsko

Pariz, 6. maja. AA. Havas poroča iz Rima: Poročevalec za proračun vojnega ministrstva Baistrossi je v svojem poročilu o italijanskem vojnem proračunu za leto 1931/32 primerjal ta proračun z vojnimi proračuni nekaterih drugih držav. Med drugim je naglašal politično silo milice in dejal, da se rekruti ne bi smeli šteti v efektivno vojsko. Poudaril je, da stane francoska vojska organizacija 49 milijarde na leto, italijanska pa samo 2 in pol milijarde. Dalje je silno pohvalno omenil organizacijo jugoslovanske armade.

Schobrova izjava »Matinu«

Dunaj, 6. maja. AA. Tukajšnji politični krogi poudarjajo, da so v poročilu objavljenem v »Matinu« o razgovoru med Sauerweinom in avstrijskim kancelarjem Schobrom nekatere ne- točnosti. Kancelar ni dejal ničesar, iz česar bi se moglo sklepati, da bo ustavljeno vse delo na izvedbi carinskega sporazuma. Res je le, da je Schober izjavil, da prizadeti državni uradi intenzivno proučujejo ta gospodarski načrt.

Prof. Jorga o namenih svoje vlade

Pariz, 6. maja. d. Rumunski ministrski predsednik je poročevalcu »Matinac« med drugim izjavil tole: Kar so pred kratkim doživeli v Rumuniji, ne pomeni samo spremembo kabineta, temveč spremembo režima: Rumunija mora opraviti veliko pranje. Izvesti hočem neizprosno očiščenje v političnem življenju ne glede na strankarsko pripadnost. Vse politične klike in mnoge osebnosti bodo pri tem čiščenju uničene. Toda to je neizbežno.

Na koncu je Jorga izjavil: Jaz nikakor nisem kaka španska stena, ki bi bila postavljena pred kakršnokoli tajno senco oblasti.

Komunistično rovarjenje v Angliji

Cardiff, 6. maja. AA. V Midrhondi, ki je najbolj nemiren kraj v newswouthaleškem premo- govnom ozemlju, se je pričelo močno gibanje za izpremembo sedanjih delovnih razmer. Pred nekaj tedni so v tem kraju stavkali proti izreku meznega razsodišča. Stavka se je pone- srečila. Voditelji gibanja naglašajo, da hočejo izboljšati razmere, v katerih žive rudarji. Agi- tatorji sicer trdijo, da gibanje ni komunistično, vendar so zastopniki delavskih organizacij skle- nili, da bodo pazili na ta pokret.

Definitivna prekinitev nemško-romunskih pogajanj

Bukarešta, 6. maja. d. Nemško-romunska po- gajanja za sklenitev trgovinske pogodbe so se- danj kljub vsemu prizadevanju, da bi se njih pričetek znova omogočil, definitivno prekinjena. Nemški delegati, ki so na poti v Bukarešto bili prišli že do Cermovic, so v Cermovicah vojnjo prekinili. Včeraj so stali tam. Ko so popoldne dobili nove instrukcije, so se vrnili zopet v Berlin.

Finci za odpravo prohibicije

Helsingfors, 6. maja. AA. Predsedniku finske republike so izročili zbirko 158.000 podpisov za odpravo prohibicije. Predsednik je dejal, da ne more omalovaževati tako močnega izraza jav- nega mnenja in da bo to vprašanje resno pro- učil.

Mesto zunanjega notranje posojilo v Italiji

Obnova dosedanjih devetletnih bonov - Novo notranje posojilo je posledica nesporazuma v pomorskem vprašanju - Fašistovski tisk govori o »normalni finančni operaciji režima«

Rim, 6. maja. v. Sklepi včerajšnje seje italijanskega ministrskega sveta so izzvali senzacijo, kakršne ni nihče pričakoval. Mi- nistrski svet je na svoji seji, ki je trajala 2 uri in pol, sklenil poleg drugega najeti za državo na ozemlju Italije posojilo 4 milijard lir.

Kakor znano, je fašistovski režim l. 1922, čim je prevzel državno oblast v svoje roke, najel notranje posojilo pod imenom »de- vetletni boni«. Obvezal se je, da bo država vrnila to posojilo do novembra 1931. leta. Ti boni so bili izdani v serijah in so za vsako serijo posebej prirejali žrebanje z nagradami. V letošnji jeseni bi morala država vrniti to posojilo, najeto pred de- vetimi leti. Na svoji včerajšnji seji je mi- nistrski svet sklenil najeti novo posojilo pod istim imenom in pod sličnimi pogoji. Uradno poročilo o sklepu ministrskega sveta pravi med drugim:

Novi devetletni boni bodo docela slični prejšnjim tako po obrestih, ki bodo zna- šale 5% na leto in ki ne bodo podvržene nikakemu davku, kakor po drugih koncesijah in privilegijah, ki jih bodo uživali. Tudi pri tem posojilu se bodo uvedle na- grade, katerih skupna vrednost bo malone podvojena. Emisijski novih bonov se bo iz- vršila v gotovini. Kot plačilo za nove bone pa se bodo sprejemali tudi kuponi »3-50% rente« in »5% konsolidacijskega posojila«,

ki zapadejo 1. julija t. l. Emisijska cena novih bonov bo znašala 95 lir za vsakih 100 nominalnih. Posestniki sedanjih bo- nov, ki zapadejo 15. novembra t. l., imajo pravico rabiti stare bone kot plačilno sred- stvo za nove. Posojilo se bo amortiziralo leta 1940.

Boni so razdeljeni v 4 serije. Za vsako serijo se bodo dvakrat na leto izžrebale nagrade v skupnem semestralnem znesku 2.400.000 lir. Tudi obresti se bodo plače- vale dvakrat na leto, in sicer 15. maja in 15. novembra. Emisijski rok bo trajal od 15. do 26. maja t. l. Emisijske operacije bo izvršil konzorcijski bank pod vodstvom zavo- da »Banka d' Italia«.

»Uradni list« je že objavil zakonski de- kret o emisiji novega notranjega posojila. Gospodarski svet v Rimu je sklenil pod- pisati nakup novih devetletnih zakladnih bonov za 3 milijone lir.

Vsi fašistovski listi, ki so objavili po- ročila o sklepu ministrskega sveta glede novega notranjega posojila na prvi strani, so pridejali tem svojim dolgovznim poro- čilom tudi že prve komentarje. Vsi vprek zatrjujejo, da je sklep ministrskega sveta »ena izmed najbolj normalnih finančnih operacij«. Že to samo naglašanje vzbuja sum. Listi namreč že vnaprej zatrjujejo, čeprav jim še nihče ni ničesar očitil, da država ni najela posojila zaradi tega, ker

bi naj bil njen finančni položaj docela omajan in ker posojila v inozemstvu nika- kor ni mogla dobiti. Znano je, da je Ita- lija svoja pogajanja za francosko-britan- sko-italijanski pomorski sporazum vezala tudi s tem finančnim vprašanjem. Nekaj dni po prvem marcu t. l., ko je Italija v načelu pristala na sporazum, so italijanski agentje v inozemstvu z uspehom razširili vest, da se najetju italijanskega posojila v inozemstvu celo Francija ne upira. Njihov uspeh je bil vsekakor ta, da so listi na- sedli njihovim vestem, da bo vprašanje italijanskega zunanjega posojila v kratkem rešeno.

Kmalu pa so se pomorska pogajanja spet znašla na mrtvi točki, brzokone v resnici ne zaradi težkega poroda italijanskega zuna- njega posojila. Toda istočasno s težavami pri pomorskih pogajanjih se je izkazalo, da italijanskega zunanjega posojila sploh ne bo. Italijanski listi se kljub temu baha- jo: »Italija ne potrebuje pomoči drugih.«

Kako bo uspela misija novega posojila, ni mogoče prerokovati. Sodeč pa po uspe- hu emisije liktorskega posojila v l. 1926, ko je italijanska država od zahtevanih štiri- miljard dobila le nekaj več od dveh, in po sedanjih skrajno težkih gospodarskih in finančnih razmerah v italijanski državi, štirih milijard nikakor ne bo mogoče pri- čakovati.

Pomembna manifestacija banatskih Madjarov

Nad 3000 zborovalcev proglašajo svojo vdanost Nj. Vel. kralju in Jugoslaviji - Pozdravni brzojavki Nj. Vel. in predsedniku vlade

Veliki Bečkerek, 6. maja. l. Danes so imeli banatski Madjari v Velikem Bečke- reku impozantno manifestacijsko zborova- nje. Zborovanje je sklical in otvoril prelat Stevan Kovacz. Pozdravil je vse prisotne in nato prečital pozdravno brzojavko Nj. Vel. kralju, katerega se glasi:

»Vaše Veličanstvo! Banatski Madjari, zbrani v Velikem Bečkereku na zborova- nju, ki se vrši na Jurjev dan ob 127-letni- ci onega dne, ko je Vaš slavni praded Ka- radjordje razvil prapor svobode, zagotav- ljajo Vaše Veličanstvo in vzvišeni kraljev- ski dom o podaniški vdanosti in zvestobi ter želijo uživati z vsakim pravim držav- ljanom svoje domovine sveto bratstvo in mir za dobro in napredek in procvit Ju- goslavije tako, kakor je Vaše Veličanstvo v svojem zgodovinskem manifestu dne 6. januarja l. 1926 označilo. Prosim, da bi

Bog blagoslovil Vaše Veličanstvo in vzvi- šeni kraljevski dom. Vaše Veličanstvo pa prosimo, da milostljivo sprejmete vdanost zvestega državljanca - Madjara.«

Z zborovanja so poslali pozdravno brzo- javko tudi ministrskemu predsedniku ge- neralu Živkoviću. Ko je sklicatelj prelat Kovacz prečital obe brzojavki, ki so ju zborovalci sprejeli z velikim navdušenjem, se je obrnil na zbrane Madjare z lepim go- vorom in je med drugim dejal:

»Zbrali smo se, da javno in odkrito pri- znamo, da smo bili, smo in bomo lojalni namram Njegovemu Veličanstvu kralju, na- ši državi in naši vladi, da želimo negovati ono nasledstvo, ki je nam tu ob dolgem teku Tise in ob južnih vodah velike Dona- ve zapuščina še iz starih vekov, to je srbsko-madarsko bratstvo. Zgodovina, moj- ster življenja, priča da je Njegovo Veli-

čanstvo kralj Aleksander najbolj demo- kratični, najbolj nacionalni vladar današ- njih dni. Naša podaniška vdanost pa je v naših sreh in je nam ne narekuje zakon. Strankarske borbe, ki so rušile notranji mir in zunanjo varnost naše države, je Njegovo Veličanstvo naš kralj prvi poznal in zaradi tega je 6. januarja 1929. leta s svojim manifestom sam prevzel upravo države in postavil za ministrskega pre- sednika svoje vlade po junaštvu, zvestobi, zavesti namenov in po izkustvih odličnega vojaka generala Petra Živkovića.

Govor, ki so ga prisotni večkrat z odo- bravanjem prekinili, so ob koncu sprejeli z burnimi ovacijami in vzkliki za kralja, državo in generala Živkovića. Sledilo je še nekaj govorov. Nato je prelat Kovacz zbo- rovanje zaključil. Zborovanja se je udeležilo preko 3000 ljudi.

Briandov protinačrt in Anglija

Vsebinska francoskega predloga

London, 6. maja. d. O projektu, ki ga je izdelalo francosko zunanje ministrstvo kot protipredlog k nemško-avstrijskemu na- črtu carinske zveze, objavlja diplomatski dopisnik »Daily Telegraph« tele podrobnosti: Najglavnejši namen Briandovega na- črta je baje ohranitev Avstrije kot samo- stojne gospodarske enote, da ne bi bila Avstrija primorana iskati sprejema v nem-ško carinsko zvezo. Kot glavne točke ob- sega Briandov načrt predlog, da se dovo- lijo za kmetijske pridelke nasledstvenih držav v centralni Evropi prednostne cari- ne; dalje da se dovolijo prednostne cari- ne za industrijski izvoz iz Avstrije in mo- rebiti tudi iz Češkoslovaške; dalje dovolite- agrarnim deželam in najbrž tudi avstrijski industriji po posebni mednarodni kre- ditni organizaciji. Nemčija naj bi se na drug način, odkodovala za to, da opusti načrt carinske zveze.

»Daily Telegraph« preiskuje nato vpliv, ki bi ga imel Briandov načrt na angleško trgovino, in prihaja do zaključka, da bi moral po tem načrtu angleški izvoz indu- strijskih izdelkov trpeti.

Zadovoljstvo na Poljskem

Varšava, 6. maja. n. V gospodarskih krogih je izzval živahno odobravanje fran- coski predlog o novi ureditvi evropskega

Bojazan angleškega lista

življenja, kakor sta si ga zamislila Briand in Beneš. Sodijo, da se bo ves ta načrt iz- vedel tudi za Poljsko kakor za vse druge agrarne države. Poljaki se razen tega na- deajo, da pride baš v okviru tega franco- skega načrta do trgovinskega sporazuma s Češkoslovaško, do katerega doslej nikakor ni bilo mogoče priti. Sedaj bi skupna ši- roka baza eni kot drugi državi nudila ti- sto možnost, ki je pogodba v dveh ni- mogla nuditi.

Sporazum med vlado in liberalci v Romuniji

Bukarešta, 6. maja. AA. Pogajanja romunske vlade z liberalno stranko o volilnem sporazumu so v načelu končana. Na sinočnjem sestanku Jorge z Argentolanom in Ducom se je dosegel načelni sporazum, ki bo v toku današnjega dne izdelan še v podrobnostih. Politični krogi trdijo, da bo vlada zagotovila liberalom 71 poslancev in 20 sedežev v senatu. Vlada pa se še dalje poga- ja s skupino Georgeja Bratianu glede volilnega sporazuma. Pogodba med Jorge in Ducom bi mogla zagotoviti popoln volilni uspeh današnje vlade.

Avstrijskih manevrov ne bo

Dunaj, 6. maja. d. Glede na neugoden go- spodarski in finančni položaj Avstrije obstoji sedaj namera, da se za dan 20. avgusta napo- vedani veliki manevri odpovedo.

Velik teniški turnir pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije

Beograd, 6. maja. AA. Kakor znano, bo od 8. do 10. maja v Beogradu velik teniški turnir, ki ga priredi Bob-klub pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije. Turnirju je namen prirediti prvenstveno tekmovanje za severni Balkan. Tako tekmovanje za prvenstvo severnega Bal- kana se bo od zdaj vršilo vsako pomlad. Kot častni člani odbora pridejo vanj poslaniki vseh držav, katerih igrači se turnirja udeležijo. Na turnirju bodo sodelovala Češkoslovaška, Nemčija, Poljska, Madjarska, Rumunija, Francija in Avstrija. Češkoslovaško zastopajo ga. Blamare- va in gg. Maršalek in Frölich, Rumunijo ga Ka- rakostea, gg. Šloerjeva, in gg. Boteza in Kan- takuzene. Za Nemčijo bodo igrali člani berlinskega Rot-Weiss-kluba, ga. Elsner, Hunkei in drugi. Za Madjarsko ga Schweder, gg. Baum- garten in g. Hilberdorf. Poljsko bo zastopal g. Vitman. Imena francoskih in avstrijskih ude- ležencev turnirja se objavijo naknadno.

Bolezen romunskega prestolonaslednika

Bukarešta, 6. maja. l. Današnji listi so obja- vili vest, da je veliki vojvoda in prestolona- slednik Mihajlo obolel na angini, da pa se je njegovo zdravstveno stanje že znatno zboljšalo. Angino je dobil od sina ministra Manolesca, s katerim je bil čisto v družbi in ki je še pred njim obolel za isto boleznijo. Zdravniki so dali bolnemu prestolonasledniku in njegovi materi princezi Jeleni, ki je stalno ob bolnikovi po- stelji, antidiaterično injekcijo.

Razsulo v Heimwehru

(Od našega rednega dunajskega dopisnika).

Ze pred desetimi leti sem opozarjal v svojih dopisih v raznih jugoslovanskih listih na pomembno ulogo avstrijske socialne demokracije za mir v srednji Evropi, ker so bile socialno demokratične organizacije v Avstriji največje jamstvo za stalnost političnega položaja v Avstriji. Ko so nekateri listi govorili o habsburški nevarnosti, sem odgovarjal, da nevarnosti ni, dokler je socialistični Republikenschutz tako močan, kakor je bil.

Takoj po razsulo monarhije so bili nastali na sosednjem Stajerskem, Koroskem in Tirolskem — Heimatschutzi, ki so imeli prav določen namen in pomen. Z leti konsolidacije povojnih razmer so postajale te domovinske straže čedalje bolj brez pomena. Toda Mussolinijevi emisariji so našli pot do njih in pridobili so jih za avanture v slučaju konflikta z Jugoslavijo. Faksimile pogodb v »Arbeiter Zeitung« dokazuje, da so imeli napravljen načrt, kako bi omogočili italijanski vojski prehod po Dravski dolini do sedanje nemško-jugoslovanske meje nad Mariborom.

Po črnem petku 15. julija 1927., ko je pogorela justna palača na Dunaju, je postajala ta nevarnost čedalje večja, kajti socialisti so s tisto nesrečo dali povod meščanskim slojem, da so se ti začeli čudovito hitro in uspešno organizirati za odpor proti socialističnim vojaško organiziranim četam. Heimwehrovski polki so rasti kakor gobe po toplem dežju in vsa velika industrija je smatrala za svojo dolžnost in v svojo varnost, da žrtvuje velike milijone za razmah tega nadpolnega pokreta. Vsi pogoji so bili torej dani za nagel in nevaren pokret proti socialističnim organizacijam.

Toda heimwehrovskim voditeljem je le prekmalu zrastle greben in kar tekmovali so med seboj v demagoštvu in domišljavosti. Citateli se spominjajo, kako so hoteli celo parlamentu diktirati, kako mora ustavo spremeniti, kakšen voliven red mora odglasovati itd. Vlade so padale vsled diktature heimwehrovstva in končno sta celo dva njihova voditelja prišla v Vaugoinovo ministrstvo.

Ali kmalu je bilo te glorie konec. Za to je skrbel najbolj glavni vodja knez Starhemberg, o katerem je šel glas, da ima sicer trinajst gradov (Schlösser), ali enega ima vendar premalo, listega čez usta (Schloss — ključavnica). S svojo brbljavostjo je sproti vse pokvaril, kar so najboljši ustvarjali.

Ze takrat, ko je Starhemberg izsilil stranko, da mu je poverila glavno vodstvo, se je izreklo veliko prej vplivnih in zaslužnih voditeljev proti njemu. Začelo se je ribanje, nevoščljivo rovanje med voditelji, ki je rodilo dan za dnem nove odpadnike, da so cele skupine odstopale in se združevale v posebne organizacije, celo s posebnimi imeni.

Tako cepljenje so pospeševali čedalje bolj očitno vplivni politiki krščansko-socialne stranke in pa — Landbundovci, ki so si bili ustanovili celo lastno organizacijo v obrambo svojih strankarskih interesov.

Heimwehrovska voditelja sta odpadla iz sedanje vlade in vpliv stranke je začel rapidno padati. Dan na dan nove cepitve, novi odpadniki in končno je prišlo tako daleč, da je moral celo Starhemberg prepustiti vrhovno vodstvo — štajerskemu dr. Pfriemerju, naj on reši potaplajočo se barko. Bogati knez je namreč začel finančno bolehati, in mati njegova, ki je krščansko-socialna Bundesrätin, je dala še milostni sunek, da je sinček neslavno dokončal svojo heimwehrovske karijero.

Današnji »Abende« je zapel pesmico: »Gestern Putsch — heute futsch«, in tako se tudi dozdeva resnično. Tako imamo torej tele heimwehrovske formacije: Heimwehr pod okriljem Starhemberga — Pfriemer, ki je precej proti krščanskim socialistom orijentirana. — Potem Heimwehr pod vodstvom tirolskega dr. Steidla, ki bi hotela biti nad strankami, in končno Heimwehr pod vodstvom Feja in Raaba, ki sta povsem v vodah krščanskih socialistov. Za nameček je nastal še razkol med dr. Pfriemerjem in štajerskim deželnim glavarjem, vsemočnim dr. Rintelenom. Pfriemer je izključil iz heimwehrovskih vrst celo vrsto odličnih Rintelenovih pristašev, a ti so zopet njega izključili.

Najbolj divje se obnašajo v takozvani »Eisenbahnerwehr«, ki je bila še pred kratkim najbolj brezobzirna skrajna levica pod vodstvom Hans Stockerja in železen obroč v bataljonih kneza Starhemberga. Iz te organizacije se je rodila nova: Eisenbahnerwehr Oesterreichs. Ustanovitelji so bili 1. maja v Linzu vsi izključeni iz vrst heimwehrovstva.

Preteklo nedeljo so imeli ostanki zvestih čet pohode, ki so bili — kakor spričujejo celo listi, ki z njimi simpatizirajo — bolj podobni pogrebni sprejemu. Blamaža za blamažo.

Vsled takih dogodkov je tudi omajano stališče omerice heimwehrovskih poslancev.

Tak je danes položaj. Ali se bo dalo kaj

Priprave za sestanek Briand-Henderson-Grandi

Italijanski odgovor na francosko noto ni spremenil položaja — Pesimizem francoskih listov

London, 6. maja. AA. Semkaj se je vrnil vodja francoske delegacije za pomorska pogajanja Massigli.

Pariz, 6. maja. n. Razgovori o pomorskem vprašanju se ne nadaljujejo, niti ni mogoče soditi, da bi bili prekinjeni. Italijanski memorandum ni izprijemil položaja. Francoski pomorski strokovnjak Massigli se je sestal z Briandom, ki mu je dal nova navodila. Danes odpotuje Massigli v London, kjer se sestane z angleškim pomorskim strokovnjakom Craigiem in z italijanskim ekspertom Rossom. Pravijo, da

se ta londonska posvetovanja ne bodo našla na sporazum z dne 1. marca, nego da imajo namen pripraviti teren za diplomatski razgovor, ki se bo vršil v Ženevi med zunanjimi ministri Hendersonom, Briandom in Grandijem v času, ko bo zasadal svet DN, ki se sestane 18. t. m.

Pariz, 6. maja. AA. O poteku pogajanj za pomorski sporazum poročajo listi s pesimizmom in zahtevajo, naj bi se pogajanja ponovno povzela neposredno z Italijo samo brez angleškega posredovanja.

Madjarski parlament proti miru in redu v Evropi

Poslanska zbornica zahteva revizijo trianonske pogodbe in redno armado za Madjarsko

Budimpešta, 6. maja. n. Na današnji seji madjarske poslanske zbornice se je nadaljevala debata o proračunu vojnega ministrstva za poslovno dobo 1931/32. Poslanec Elener Farkas, ki pripada vladni večini, je poudarjal potrebo, da se ukine sistem plačane vojske in uvede splošna vojaška obveznost. Govoril je v prilog revizije trianonske mirovne pogodbe, a proti onim, ki so zahtevali, da se v Ženevi na novo načne vprašanje splošne razorožitve.

Opozicijski poslanec Kun se je v imenu opozicije v skladu z integralnimi nacional-

nimi interesi izjavil proti ruskemu oboroževanju. Amerika in Nemčija, je dejal, dobavljata za sovjetsko Rusijo velike množice streliva, topov in drugega vojnega materiala. Na drugi strani pa se baš te dve državi najbolj postavljata za splošno razorožitev. Tudi on se je zavzel za revizijo trianonske mirovne pogodbe in zahteval, da se uvede splošna vojaška obveznost. Naglasil je, da je mnogo generalov in častnikov, ki prejemajo od Madjarske pokojnine, delujejo pa proti madjarskim interesom.

Proces radi umora Tonija Schlegla

Nadaljevanje zasliševanja obtožencev — Kaznovani branitelji

Zagreb, 6. maja. k. Nadaljevanje procesa proti Hraniloviću in tovarišem se je pričelo danes dopoldne ob 9. uri. Predsednik je dovolil braniteljem, da se smejo razgovarjati z obtožencem, kadar bi to zahtevali. Prav tako bosta nameščena tudi dva stenografa. Nato je odredil nadaljevanje zasliševanj posameznih obtožencev.

Najprej so danes zaslišali obtoženca Luko Čordašića, ki se je svobodno branil. Obtožen je, da je vzdrževal vezi z ostalimi obtoženci. Izjavil je, da se ne čuti krivega. Priznal je, da je prejel nekaj zavojev, katerih vsebine pa ni poznal. On sploh ni imel pojma, da je obstajala kakšna organizacija.

Sledilo je zasliševanje Steva Kopčevića, ki je izjavil, da sicer pozna Javorja, Hranilovića pa ne. Zahajal je v pravaško čitalnico. V stranki sami pa ni bil organiziran, nego je le simpatiziral z njo. Pri čitalnici je bil tajnik, ključke pa je imela včasih tudi natakarka Vilma Petrak v bližnji gostilni. Ona je čisto zanj tudi sprejemala razne stvari. Ker ima veliko družino in mnogo posla, se ni mogel mnogo baviti s politiko. Na predsednikovo vprašanje, če se je z znaki sporazumeval z ostalimi obtoženci, je odgovoril, da je sicer trkal po vratih, a iz nje, v ostalem da se ni na noben način sporazumeval s soobtoženci. Predsednik ga je nato vprašal še za nekatere podrobnosti o njegovi aretaciji in o kovčegih, ki so jih našli pri njem.

Sledilo je zasliševanje obtoženca Hercega. Ta je izjavil, da je bil najprej inkasator pri »Hrvatskem Pravcu«, pozneje pa nameščenec tvornice Moster. Zaradi zdravja je kasneje odšel na Sušak. Tam je bival več časa. Mučil se je, da bi si ustvaril eksistenco, končno je našel svoj »artikel« — božični nakit. Svoje blago je znal dobro prodajati. V Beogradu je prodal po 15.000 komadov, v Mariboru in Ljubljani pa po 5 do 10.000. Prišlo tega so znašali njegovi dohodki v letu 1927. 67.000 Din. Pozneje je služil kot posredovalec med trgovci in konsumenti na Sušaku in Reki in živel od provizije. Ustanovil je list »Naša rivi-jera«, pozneje ko ta ni uspeval, pa »Putničke novine«. Upravo in denarne posle pri obeh listih je opravljala njegova sestra ki živi na Reki. Predsednik ga je tedaj opozoril, da živi njegova sestra na Dunaju in da ji stanovanje plačuje znani Perčec. Obtoženec je to z vso odločnostjo zanikal. Perčec mu je kot staremu znanu dal neke zavoje, da jih prenese v Zagreb. On je to napravil iz hvalečnosti napram Perčecu, ki je bil v Zagrebu zanj našel službo.

Sledila je konfrontacija med Hercegom in Čordašićem zaradi zavojev, ki jih je Herceg pustil pri slednjem. Nekateri branitelji so tedaj nastopili zelo agresivno. Predsednik jih je kaznoval z globo po 1000 Din, ker pa dr. Mintas in dr. Kumičić nista odnehala, ju je izključil z razprave. Dopoldanska razprava se je tedaj nehala in je predsednik proces odgodil do 16. ure.

popraviti, še kaj rešiti, to je vprašanje bližnjih dni. Večina poznavalcev razmer je mnenja, da je vse tako zapackano, da je rešitev izključena.

Za zunanje političen položaj pa so te razmere velike važnosti. Pričakuje se mirnejši razvoj odnosov med Avstrijo in sosednjimi državami. V Italiji pa nič kaj radi ne gledajo propada heimwehrovskega gibanja.

—ag—

Otvoritev kolonijalne razstave v Parizu

Pariz, 6. maja. AA. Danes popoldne je predsednik Doumergue ob streljanju topov otvoril kolonijalno razstavo v Vincennskem gozdu. Pri otvoritvi so bili med drugim tudi maršal Lyautey, italijanski princ Di Scalo, ministrski predsednik Laval, itd. Ministrski predsednik je imel govor, v katerem je poudarjal delo Francije v korist evropske solidarnosti v kolonijalni politiki. Razstava bo odprta do jeseni in pričakujejo, da jo bo posetilo več milijonov. Otvoritveni slovesnosti so prisostvovali tudi anamski kralj, diplomatski zbor, vsi člani kabineta in druge odlične osebnosti.

Poroka princezinje Heane z nadvojvodom Antonom Habsburškim

Bukarešta, 6. maja. d. Poroka princezinje Heane z nadvojvodom Antonom Habsburškim se bo vršila v prvi polovici meseca junija v Bukarešti. Svatbe so udeležbe ženina rodbina, dalje jugoslovanska kraljevska rodbina, rodbina velikega kneza Cirila, čigar žena je sestra kraljice vdove Marije. Prihoda ženina in neveste v Bukarešto pričakujejo prihodnje dni.

Jugoslovanski gostilničarji v Bregenzu

Bregenz, 6. maja. d. Včeraj so priredili tu pozdravni večer državne zveze avstrijskih gostilničarskih združenj. Predsednik vorarlberške gostilničarske združenja je pri tem pozdravil tudi kakih 60 udeležencev iz Jugoslavije, ki jim je v imenu državne zveze izrekel pristržno dobrodošlico.

Švedski predlog proti agitacijam

Zeneva, 6. maja. AA. Tajništvo Društva narodov je prejelo predlog švedske vlade, naj se vse države obvežejo, da bodo v času mednarodnih kriz zatrlje vso agitacijo, ki bi utegnila poslabšati položaj.

Države naj bi v mirnem času vodile široko zasnovano propagando v korist miru in mednarodnega sporazuma.

Smrtna nesreča dveh hrabrih angleških letalcev

Capetown, 6. maja. AA. Angleški letalec Glen Kidston, ki je nedavno tega postavil nov rekord poleta iz Londona v južno Afriko (trajal je 6 in pol dni), se je ponesrečil v Natalu. Skušal je preleteti tamošnje gorovje. Kidston in njegov poslovni tovariš Gladstone sta bila na mestu mrtva. Kidston je leta 1929. čudežno ušel smrti pri Caterhamu v Angliji, kjer je ostal edini on živ med potniki ponesrečenega nemškega letala.

Devet sto mrtvih vsled potresa

Moskva, 6. maja. AA. Pri zadnjem potresu v Transkavkaziji je umrlo po zadnjih cenitvah nad 900 ljudi. Pomožna ekspedicija je rešila veliko ljudi in spravila vse prebivalstvo pod streho.

Tisoč pet sto političnih aretacij v Italiji

Rim, 6. maja. n. Fašistična oblastva so prejšnji mesec zaprla okrog 1500 ljudi. Večina teh pa je bila po 1. maju zopet izpuščena na prosto. Samo v Milanu je bilo aretiranih preko 500 ljudi, ki pa so sedaj zopet svobodni.

Primorske vesti

Izpred fašistovskega posebnega sodišča. Poleg mnogih komunistov je fašistovski poseben sodišče v Rimu v zadnjem času obsodilo tudi več Jugoslovancev iz Julijske Krajine na več let zapor. Tako je bil obsojen Malalan Josip iz Opčin pri Trstu na 8 let ječe, ker bi naj deloval proti državi. Zaprt je v jetnišnici na nekem otoku blizu Genove. Stirje drugi Slovenci so bili prav tako obsojeni na 6—8 let, eden pa celo na 15 let težke ječe.

Vojaske letališče pri Sv. Luciji. Te dni bodo pričeli graditi vojaško letališče na vrhu Pehaveu med Sv. Lucijo in Kozarščami. Prostor za letališče je vojaška oblast odkupila od nekakega posestnika iz Kozaršč. Teren so tudi že premerili. Letališče bodo gradili vojaki, ki jih bodo te dni nastanili pri kmetih po hišah in hlevih. Kmetje so se spočetka upirali sprejeti neljube goste pod svojo streho, toda sveto-lucijski podežlat je obiskal vsakega gospodarja posebej in si pri njem enostavno zabeležil, za koliko ljudi ima prostora, ter nato enostavno odredil, koliko vojakov mora sprejeti na stanovanje.

Iz Kala pri Kanalu poročajo, da sta zaradi atentata na finančne stražnike v Koprivnici pri Kanalskem Lomu zaprta še Pregel Rudolf iz Tolminkskega Loma in Šavli Jože iz Kanalskega Loma, ki se mu je omračil um. Fašistovski oblasti ju smatrajo za glavna atentatorja. Milničniki trdijo, da so ju aretirali v neki kavarni, kjer so našli veliko zalogo orožja. Neki Mugerli Ivan, doma iz Loma pri Sv. Luciji, pa je preiskovalnemu sodniku med drugim povedal tudi to, da je videl, kako so milničniki Preglja in Šavlija aretirali na njunih domovih. Radi atentata pa so zaprti tudi še trije člani Močnikove družine iz Koprivišča, kjer je njihova gostilna, in sicer oče, hči in sin. Doma je ostala le mati.

V Logu pri Sv. Luciji se je leta 1926. tamkajšnjemu domačinu Vilku Primožiču pri zbiranju starega orožja in streliva, ki je ostalo še iz vojnih časov raztreseno po sosesčini, pripe-tila velika nesreča. Ko je našel neko granato, mu je eksplodirala v rokah in mu odtrgala obe roki. Zaprtil je oblasti za podpora, ki so mu jo po dolgem oklevanju res dovolili. Podpora pa je bila malenkostna, tako da je moral nesrečnež živeti tudi od miloščne dobrih ljudi. Ker pa je hodil od hiše do hiše po vsem okraju in se kljub denarni podpori ni hotel vdigniti fašistom, so mu ti začeli očitati, da je pričel izrabljati svoj položaj v politične, protidržavne namene. Odvzeli so mu sedaj vso podporo in ga postavili pod policijsko nadzorstvo.

Nov dnevnik v Zagrebu

Zagreb, 6. maja. k. Danes je izšla prva številka novega zagrebskega dnevnika »Narodne novine«. S tem listom se zviša število dnevnikov v Zagrebu na 8. List »Narodne novine« je izhajal dosedaj kot čisto služben list s službenimi vestmi, sedaj pa izhaja kot poseben časnik s članki, vestmi itd. Prva številka lista prinaša sliko Nj. Vel. kralja in članek pod naslovom: »Veliki kralj za svoj narod.« V tem članku se poveljuje Nj. Vel. kralj, da je znal z močno roko dati pravo smer naši notranji politiki. On je zapolnel nov jugoslovanski preporod, ki pa noče okrniti nobenih tradicij. On spoštuje vse narodne svetlinje iz preteklosti, tako hrvatske, kot srbske in slovenske. Toda prizadeva si, da vnese v naše narodno življenje čim več harmonije in skladnosti. S skladnim sodelovanjem med rodnimi brati naj bi bilo dano čim več možnosti za materialni in kulturni napredek. Kraljevska vlada in kraljevske banske uprave skrbje enako za vasi in mesta, pridejo pa na pomoč tja, kjer je največja potreba. To je pravica, to je normalno in to je na zakonih osnovano.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 6. maja. (d) Večinoma oblačno in deževno, nevihte, soparno.

Materinski dan

Prihodno nedeljo, 10. maja, ko bodo po vsem svetu praznovali Materinski dan, bodo članice »Kola jugoslovanskih sester« prodajale cvečice in znake ter bodo z izkupičkom obdarovale potrebne matere, ki so pomoči zelo potrebne, kar dokazujejo številne prošnje, ki prihajajo dan za dnem »Koluc«. Naj ne bo nikogar, ki ne bi žrtvoval v ta namen vsaj en dinar. Ker pa ima »Koluc« v načrtu tudi akcijo za Materinsko kolonijo v svojem domu ob morju in potrebuje za njegovo ureditev še precej denarja, so sklenile članice vseh ženskih društev, ki so vključene v Jugoslovanskem ženskem savezu, da pomagajo »Kolašicam«, ker smatrajo to akcijo za eno izmed vseh žensk. Prodajale bodo zato v prihodnjih dneh v ta namen koleke po 50 par. Naproseni so kavarnerji in gostilničarji, da prevzamejo od njih te koleke, ki jih prilijejo na račune, ali priručajo teh 50 par, v soboto popoldne in v nedeljo. Ceneno občinstvo se prosi, da upošteva požrtvovalno delo naših žen in blagohotno daruje to malenkost. Trgovci in obrtniki pa so obljubili, da bodo priručali — seveda s privoljenjem kupcev — k vsakemu računu pol dinarja vse dni v tednu, ki sledi Materinskemu dnevu. Za prispevek k Materinskemu fondu, iz katerega se nudi potrebnim materam takojšnja pomoč v nujni potrebi, so se razposlale čekovne položnice, katerih naj nihče ne zavrne. Vsak najmanjši dar pomeni za naše matere mnogo.

Shod Narodne strokovne zveze v Trbovljah

Trbovlje, 6. maja.

Odkar so v rudarskih revirjih stopili na čelo narodnega delavskega pokreta novi agilni, v strokovnem pokretu in borbah za socialne pridobitve delavstva preiskujejo močje, pridobiva nacionalna misel med našimi rudarji vedno nove somišljenike.

Na ponedeljskem zborovanju NSZ je predsednik Narodne strokovne zveze tov. Koren navzočim predložil dosedanje delo in uspehe NSZ, ki morajo vsakogar prepričati, da je organizacija v tej kratki dobi njenega pojačanega pokreta res aktivno delovala za interese rudarskega delavstva in dosegla, kar se je doseglo dalo. Vodstvo je zaporedoma podvezalo akcije v pravcu, da se pomaga trpečemu delavstvu in ga reši iz težkega položaja. Polagoma se prikazujejo tudi uspehi intervencije naše rudarske narodne delegacije pri vladi v Beogradu, kakor je »Jugoslovane« poročal in kakor vam je znano, je delegacija Narodno strokovne zveze prilikom nedavne intervencije pri vladi v Beogradu vložila obširno spomenico, v kateri se je opisalo težko stanje rudarjev in njihovih družin.

Druga akcija NSZ pa je šla v pravcu, da se delavstvu naklonijo podpore. Pri TPD smo vložili prošnjo za enkratno podporo. Ob enem smo pa prosili tudi gospoda bana za pomoč. Gospod ban je pokazal pri tej priliki vso skrb in ljubezen do naših ubogih rudarjev. Nakazal je takoj 50.000 — Din, ki so se najbolj potrebnim rudarjem s pomočjo občin razdelile. Tudi njegova intervencija pri TPD je imela popoln uspeh, kajti že 29. aprila t. l. je prejela naša centrala v Ljubljani od gospoda bana pismeno obvestilo, da je TPD podarila rudarjem enkratno podporo v znesku četrtilijuna dinarjev. Ta podpora se bo sedaj delila in naši zaupniki bodo gledali, da se podpora razdeli brez ozira na mišljenje in organizacijsko pripadnost res le najpotrebnejšim.

Narodna strokovna zveza ima pa v svojem delovnem programu še več za delavstvo izredno važnih akcij.

Nato je povzel besedo predsednik izvršnega odbora NSZ tov. Juvan iz Ljubljane, ki je izrazil svoje zadovoljstvo nad sijajnim napredkom in uspehi NSZ med rudarskim delavstvom. Go-

Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franc Jožefove« grenčice urejeno prebavo. Specialni zdravniki silnega slovesa pričujejo, da so z učinkom staro preizkušene »Franc Jožefove« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

vornik je posebej naglašal globoki socialni čut bana Dravske banovine dr. Draga Marušića. Zato se rudarji tudi pri tej priliki gospodu banu najtopleje zahvaljujejo za izkazano socialno sočutje v najtežjih dneh pomanjkanja. (Veliko odobravanje.)

Zatem je tov. Koren poročal o posmrtninskem fondu. Ni dovolj, da grejo rudarji za pogrebom svojih preminulih drugov, dolžnost je tudi gmočno podpreti nesrečno družino, ki v današnjem splošnem pomanjkanju nima niti za hrano, kaj še za izredne potrebe, ki nastanejo ob smrti v družini. — Zato je sklenila NSZ ustanoviti v okviru organizacije lasten posmrtninski fond, v katerega bi plačevali člani poleg redne članarine 8 dinarjev še po 2 Din mesečno za posmrtni-

Pred ustanovitvijo gostilničarske pivovarne

Celje, 6. maja.

Včeraj se je v Laškem vršila zadnja seja pripravljalnega odbora za ustanovitev Gostilničarske pivovarne d. d. v Laškem. Otvoril in vodil je sejo predsednik odbora g. Majcen Ciril, ki je očitno vso akcijo za ustanovitev te prepotrebne pivovarne. Akcija se je začela lani v februarju; vse delo so člani odbora vršili zastopni in na svoje stroške. Tajniško poročilo je podal g. Trop. Začasna koncesija je bila dosežena lani v decembru, končnoveljavno pa je ministrstvo potrdilo koncesijo letos v marcu. Doslej je podpisanih 24.427 delnic po 500 Din nominalne vrednosti, kar znaša skupno 12.213.500 Din. Ker

ninsko zbirko. Koren je nato prečital osnutek pravilnika posmrtninskega fonda NSZ, ki je bil po živahni debati z malimi spremembami sprejet. Odboru se je naložilo, da izdela vse podrobnosti, tako da bo fond s 15. junijem t. l. že pričel poslovati.

Po govoru g. Juvana je g. Koren še apeliral na zborovalce, da se ne dajo oplašiti po klevetah in natolevanju naših narodnih nasprotnikov, ker je to pač najboljši dokaz, kako narodni delavski pokret napreduje, nasprotni pa propada. Zato naj gre delavstvo s podvojeno silo na delo, kajti zavedati se mora, da je blagostanje delavstva mogoče le v enotni narodni strokovni fronti rudarskega delavstva, ki se oslanja na ves jugoslovanski narod.

je bila subskripcija predčasno zaključena, marsikdo ni več mogel podpisati. Vsi stroški vključno z nakupom zemljišča so znašali doslej 259 tisoč 252 Din. Tajnik je sam odposlal nad 10 tisoč dopisov. Ustanovni občni zbor se bo vršil v sredo 27. maja ob 9. dopoldne v hotelu »Savinjac« v Laškem s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika; 2. Poročilo pripravljalnega odbora in sklepanje o absolutoriju; 3. Sklepanje o izdelovanju kvasa; 4. Čitanje odobrenih pravil; 5. Sklepanje o zvišanju delniške glavnice od 10 na 15 milijonov Din; 6. Volitve upravnega odbora ter volitve nadzorstvenega odbora; 7. Slučajnosti.

V deželi Togo

Ljubljana, 6. maja.

Slovensko planinsko društvo je priredilo sinoči zanimivo predavanje o deželi, ki nam je le v splošnih obrisih znana iz šolske klopi. Skoda, da je velika Unionska dvorana kazala občutne praznine. Predavanje je radi svoje zanimivosti zaslužilo večje udeležbe.

Uvodoma je predavatelj predstavil predsednik društva dr. Tominec. Predavatelj naš rojak g. Leon Poljanec je bil še pred vojno v bivši nemški afriški koloniji Togo. Tjakaj ga je poslala neka nemška družba, ki je postavljala radio postaje.

Predavatelj nas je povedel po morskem poti na črni kontinent. Prav zanimivo in humoristično je opisal afriški krst, katerega je deležen vsakdo, ki potuje prvič v te kraje. Dotične vprašajo, da-li se bojejo udeležiti lova na slone, jih ukrajo na čolna, ga povedejo za ladjo in jih nato z morskó vodo polijejo. Enako neprijeten, vendar zelo zabaven je ekvatorski krst. Potnike pomečejo hočeš nočeš v bazen, ki se nahaja na ladji v trenutku, ko prebrodi parnik polutnik.

G. Poljanec nam je popisal in s skioptičnimi slikami razkazal afriška plemena, med katerimi je živel od 1912. do 1914. leta. Njihove, za nas neobičajne navade, so poslušalce mnogokrat prisilile k smehu. Seznanili smo se z divjimi plemeni, ki še niso spoznali zapadne kulture. V duhu smo se udeležili lova na antilope in povodnega konja. Domačinu, ki je slastno jedel pečeno kačo, smo vsekakor želeli dober tek. Afriška stepla nas je s svojimi časi navdušila.

Predavatelj je žel ob koncu zaslužno odobravanje.

Gibanje članstva OUZD v mesecu aprilu

Povprečno število pri OUZD-u v Ljubljani zavarovanih delavcev je bilo v aprilu 1931 za 6079 manjše nego v aprilu 1930. Ta mesečni padec je dosledaj največji, kar jih je zaznamoval OUZD. (V marcu a. c. je znašal samo — 5786). Naglasiti je pa treba, da se je dneveni padec članstva od začetka aprila do konca aprila zmanjšal od 8000 na 4000. Izgleda torej, da je gospodarska kriza prenehala naraščati in da se je nekako stabilizirala. Podobni pojavi se opazajo tudi pri drugih gospodarskih barometrih zlasti pri tržnih cenah. Vendar optimizem vsled kratke dobe statističnega opazovanja še ni umesten.

Radi manjšega števila članov, je bilo tudi število bolnikov v aprilu manjše in sicer za — 118 oseb. Interesantno je dejstvo, da je padlo samo število moških bolnikov za — 135, dočim je število ženskih bolnikov naraslo za + 17, podobno kakor prejšnje mesece. Odstotek mo-

ških in ženskih bolnikov je ostal skoro neizpremenjen.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je padla za Din — 0,02. To pomeni nadaljnje znižanje delavskega zaslužka, katero se tiče v prvi vrsti ženskih delavcev (padec za Din — 0,47).

Celokupna dnevna zavarovana mezda je padla za Din — 161.055,20 ali za okoli 7 odstotkov. Interesantno je dejstvo, da znaša zadnje znižanje obresne mere za vezane vloge od 7% na 6,5% z veliko približnostjo tudi 7 odstotkov.

Dohodki OUZD-a (bolniški prispevki) so se znižali dnevno za okoli Din 10.000 — ali za okoli ¼ milijona dinarjev mesečno.

Novice iz Kranja

Kranj, 6. maja.

Zadnji lepi pomladanski dnevi so popolnoma prerodili naravo. Naša lepa okolica je postala kar čez noč zelena. Na polju je vse živo delavnih kmetovalcev in živine. Okoliški kmetje so se dobro pripravili na pomlad. Znana sadjarstva strokovnjaka šolski ravnatelj g. Janko Zirovnik in posestnik g. Viktor Omersa sta priredila po okoliških vaseh precej praktičnih sadjarskih tečajev. G. Zirovnik je predaval dekletom o gojenju cvetic. Se vedno se navdušuje za sojo, ki naj bi izpodrinila kavo, in jo je letos poslal 200 interesentom. Sreski kmetijski referent g. Sustić je prirejal prepotrebne kmetijske tečaje in predavanja, sreski živinorejski referent g. Vinko Bedenk pa živinorejska predavanja, vršilo se je tudi cepljenje prašičev proti rdečici.

Preteklo soboto se je vršil v gimnazijski telovadnici koncert dijaškega orkestra domače gimnazije, ki je bil dobro obiskan. Tudi izvajanje bi bilo dobro, če bi si izbral lažje skladbe. Čeprav je Mozart priljubljen zlasti mladostniku, vendar je pretežak. V ponedeljek 4. t. m. je bila ustanovljena na mestni občini protituberkulozna liga. Uvodno besedo o jetiki in njenih usodnih posledicah je imel zdravnik g. dr. Josip Bežek. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik g. Znidaršič Josip, sreski načelnik: podpredsednik g. dr. Josip Bežek, zdravnik; tajnik g. Vehovec, uradnik OUZD v Kranju; odborniki: g. Roos Albert, g. dr. Sajovic Stanko in gđena Urbančičeva.

Na zadnji občinski seji se je podelila gosp. Schillingu Dr. koncesija za izvrševanje elektrotehnične obrti visoke in nizke napetosti. G. Matvež Eržen bo uvedel na progi Škofja Loka-Kranj enkrat tedensko avtobusni promet. G. Drago Gregorc si je nabavil lep 6 sedežni avto za prevažanje oseb.

V zadnjem času v Kranju nesreče in tatvine niso tako pogoste kakor nedavno. Zgodilo se je celo čudo, da so bili sodnijski zapori cela dva dni brez jetnikov. Ta srečna dneva sta bila nedelja in ponedeljek in je res škoda, da ni vi-

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

sela na sodniji bela zastava. Vendar je bil včeraj aretiran na Glavnem trgu neki delavec, ki je okradel svojega tovariša za 2000 Din. Ker se je na vse pretege branil, so ga morali orožniki s silo zvezanega gnati v zapor. Jutri v četrtek ob pol 21. uri gostuje v Narodnem domu ljubljanska družina »Soča« z Molnarjevo komedijo »Vrabe«.

Radio

Ljubljana, četrtek, 7. maja. 12.15 Plošče (slovenska in plesna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Cas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura, radio-tekla. 18.00 Plošče. 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Dr. Reya: Vremenslovje. 20.00 Pero Horn: Duševna vzgoja otrok. 20.30 Koncert pevskega društva »Ljubljanski zvon«. 21.30 Fagot-solo s klavirjem. 22.30 Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, petek, 8. maja. 12.15 Plošče (odlomki iz oper, fantazije). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Cas, plošče, borza. 18.00 Radio-kvintet. 19.00 Prof. Niko Kuret: Narodne igre. 19.30 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 20.00 Gospodinjska ura (Krekova gospodinjska šola). 20.30 Samospeli gđc. Dragice Sok. 21.00 Radio-kvintet. 22.00 Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, četrtek, 7. maja. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 14.00 Solški Radio. 16.00 Plošče. 17.00 Kvartet. 17.30 Slovenske pesmi. 18.00 Popoldanski koncert. 19.30 Francoščina. 20.00 Zdravstvo. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice. 22.50 Večerni koncert Radio orkestra.

Beograd, petek, 8. maja. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 15.00 Solški Radio. 16.50 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 18.00 Narodne z dudo. 19.30 Nemščina. 20.00 Jugoslov. koncert Radio ork. 20.30 Simfonični koncert. 22.30 Novice. 22.50 Plošče.

Zagreb, četrtek, 7. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Koncert balalajk. 18.30 Novice. 19.00 Kinološko predavanje. 19.20 Svinjereja. 19.35 Poročila. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Ljubljana (opera).

Zagreb, petek, 8. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Popoldanski koncert. 18.30 Novice. 20.30 Koncert (Beograd). 22.30 Novice. 22.40 Po tujih postajah.

Praga, četrtek, 7. maja. 11.15 Plošče. 12.30 Moravska Ostrava. 16.05 Plošče. 16.20 Otroška ura. 16.30 Komorna glasba. 19.15 Koncert. 20.10 Brno. 21.10 Orkestralni koncert. 22.20 Prenos iz kina.

Praga, petek, 8. maja. 10.30 Solški Radio. 11.00 Plošče. 12.25 Brno. 16.05 Plošče. 16.20 Otroški kotiček. 16.30 Moravska Ostrava. 19.05 Violinski koncert. 21.00 Orkestralni koncert. 22.20 Večer sodobne glasbe.

Cuida:

Farnmor

Roman

65

»Ne šalim se, draga hčerka,« je nadaljeval z resnim obličjem. »Govorim ti kot tvoj varuh in moja največja želja je, da ti zagotovim srečno in lepo življenje. Kot tvoj varuh sem dolžan, da ti povem, kaj se ti obeta. Zato me poslušaj. Njegova milost pl. Beavoir me je danes prosil za tvojo roko v imenu svojega sina. Kaj naj odgovorim lordu Bowdonu?«

Lucilijine sanjave oči so obstale na njegovem obličju. Površno je poslušala njegove besede, ki so mu tako težko prišle iz ust. Z nadčloveškim naporom je danes igral očetovsko vlogo do nje.

»Povedati ti moram, Lucilia, da ni v vsej deželi imenitnejšega ženina. Ne, le poslušaj me,« je rekel, ko ga je smeje se prosila, naj preneha, »zaradi vojvode ti moram vse povedati, kar mi je njegova milost naročila. Rekel mi je, da te lord Bowdon ljubi z vsem mladostnim žarom, njegov naslov, ki ti ga ponuja, je v resnici imeniten. Zato preudari, dragi otrok. Vnovič te opozarjam, da boljše prilike ne boš več imela —«

Nenadoma je utihnil, ko se je Lucilia proseče okrenila k njemu: »Zakaj mi vse to pripovedujete, lord Cecil? Ali sem vam v naslednjem in bi se me radi iznebili?«

Prijazno je potegnil k sebi mlado deklico.

»Kako si moreš misliti kaj takega, otrok! Kot tvoj varuh pa sem bil dolžan, da sem ti povedal, kar sem povedal. Nikakor pa nečem vplivati nate. Sama odloči!«

»No dobro, torej odgovorite vojvodu in vsakomur, ki bo govoril kakor on, da Lucilia nima ljubezni za tuje ljudi!«

Očeno, zamišljeno obličje se ji je zjasnilo, objela ga je s svojimi belimi rokami ter ga ošinila s porednim pogledom in odbrzela proč kakor srna.

»Torej ste zavrnili ubogega Bowdona, gospodična Lucilia? To je bilo kruto od vas,« se je nasmejala lady Chesville, ko je naslednjega dne stopila v buduar mladega dekleta. Dobra gospa, ki je bila sama mlada in lepa, je bila med onimi redkimi ženami, ki niso nevoščljive drugim zaradi lepote.

»To krutost bo lahko pozabil.«

»Ne mislite, dragi otrok,« je odgovorila grofica, »da je vselej tako lahko pozabiti. Pa povejte mi vendar, zakaj vam Bowdon ne uga? Kaj ste našli na njem pomanjkljivega, ko velja za popolnega mladeniča?«

»O kakšni pomanjkljivostih ni govora; ne maram ga —«

Lady Chesville se je zasmejala. »Ubogi Bowden! Kar tako na kratko ste ga zavrnili! Kdo bi utegnil pomisliti, da je kaj takega mogoče! Prav za prav ste zelo nehvaležni, lepi otrok. Ali vas ni ganila njegova zaljubljenost? Zdi se mi skoraj, da ste podedovali mrzlo srce svojega varuha.«

Lucilia je zardela in tako naglo vzklonila glavo, da

so se ji razpleteni lasje vsuli preko ramen in jo ogrnili kakor s plaščem.

»Ne poznate Farnmora, če pravite, da je mrzel. Na vsem svetu ni prijaznejša in velikodušnejša moža od njega. Le pogledjte, kako je dober z menoj, kako mi vsak dan izkazuje ljubezen samo zato, ker je bil moj oče njegov prijatelj v mladih letih.

Mylady se je začudila.

»Vaš gospod oče je bil njegov mladostni prijatelj?« je vprašala zamišljeno.

»Da,« je nadaljevala, »in lord Cecil mi pripoveduje večkrat o njem, ker se ga jaz ne spominjam. Tako lepo in pristržno govori o njem, da si ga morem natančno predočiti. Ali mislite, da bi mogel mož brez srca tako zvesto spoštovati spomin umrlega prijatelja?«

»Silno se potegujete za svojega varuha, gospodična Lucilia,« je odgovorila grofica. »Toda vi ga opisujete docela drugače, kakor ga svet pozna. Vsi vemo, da je bistroumen in spreten, toda nihče ne veruje, da je čuvstven. Nekoč se mi zdi, spominjam se, to je bilo tedaj, ko ste komaj na svet prišli — da je imel neko srčno zadevo.«

»Srčno zadevo!« je vzkliknila Lucilia radovedno.

»Da,« je rekla grofica zehajoč. »Kolikor se spominjam, je bila tista zgodba precej romantična. Bil je zaljubljen v neko žensko, ki ga ni bila vredna, bila mu je nezvesta, varala ga je, ali tako nekako — natančno ne vem. Skratka, doživljal, ki je brzkone zakrivil, da ne mara žensk.«

Vprašanje embalažnih in reklamnih izdelkov

Mnogo je dandanes predmetov, ki zahtevajo okusno embalažo, ki je časih za izdelovalce dotičnih produktov tudi prav obetno draga. V zvezi z okusno embalažo gre umetnostna reklama. V drugih, industrijsko razvitejših deželah je nastala velika embalažna in reklamna industrija, katere začetki so tudi že pri nas vidni. Sem spadajo zlasti tiskarne in prav posebno še litografije. Mnogi gospodarski koncerni, katerih sedeži se nahajajo v inozemstvu, izdelujejo svoje blago, n. pr. milo in podobno sicer v naši državi, embalažo in reklamo, zlasti plakate, pa dobivajo iz inozemstva. To bi se moralo v interesu domače industrije zabraniti, kar bi se dalo doseči s primerno uvozno carino. Tako vidimo n. pr. v raznih ljubljanskih trgovskih izložbah lepo kartonažno in drugačno embalažo, ki se je brez potrebe uvozila iz inozemstva.

Nedavno smo videli na ljubljanskih ulicah velike, barvaste plakate, ki so bili tiskani celo v — Budimpešti! Ta plakat je delal reklamo za »milni prasek«, ki se izdeluje v naši državi. Zato je zelo zanimivo zasledovati podpise tvrdk, ki takšne plakate natisnejo. Kadar ni označbe tiskarne, je tiskovina navadno inozemskega izvora. Glede Slovenije je zanimivo, da nekateri industrijski koncerni svoje blago prodajajo z velikim uspehom tudi v Sloveniji, svojo embalažo in reklamo pa izdelujejo skoro izključno le na Hrvaškem, tako zlasti »Frank«, »Sunlight« itd. Tu bi bilo na mestu, da takšne velike tvrdke dajo posla tudi našim slovenskim zavodom, ako že reflektirajo na uspešno prodajo svojih izdelkov tudi pri nas. To bi bilo v njihovem interesu, ker slovenski teksti pri takšnih reklamah navadno mrgole pomot, ko jih sestavljajo slovensčine nezmožni avtorji, stavci in risarji.

Naše kupujoče občinstvo to zapazuje in se bo z naraščajočo gospodarsko krizo njegova molčeča nevolja opazila bolj in bolj. Zato je tudi v tem pogledu vsestranska obzirnost na mestu.

Prvovrstni krojaški salon
Gentlemen
Zaloga angleškega in češkega blaga
Ljubljana, Miklošičeva cesta 18
Tomo Hlede

Požarna katastrofa pri Novem Marofu

V vasi Ostrice pri Novem Marofu je izbruhnil požar, ki je uničil 11 hiš in 30 gospodarskih poslopij. Gasilci so prišli iz vse okolice, vendar niso imeli dosti uspeha, ker ni bilo dovolj vode. Škoda je ogromna.

Medić pravi, da ni hajduk brez srca in duše

Iz Šibenika poročajo, da je končno zaključen velik proces proti razbojniku Todoru Mediću, Dalmatincu. V ponedeljek in v torek so imeli besedo razbojnikovi zagovorniki dr. Vlašič, dr. Subotić in dr. Smolčić. Njih zagovore je občinstvo poslušalo z največjim zanimanjem. Zagovorniki so skušali pobiti več trditve obtožnice glede posameznih zločinov. Zagovornik dr. Vlašič se je najdlje zadržal pri umoru orožnika Vekića. S pomočjo mnenej raznih uglednih kriminalistov je hotel pokazati, da je Medić rojen zločinec, ki mu manjka zaradi degeneriranosti čut odgovornosti. Medić da je umoril orožnika Vekića v strahu in v obrambi za svoje golo življenje. Zaradi tega ni mogel Medića kaznovati po zakonu za zaščito države. Zagovornik dr. Subotić se je zadržal pri umoru seljaka Volarevića in je pobil izjave prič. Tretji zagovornik dr. Smolčić se je pomudil pri ostalih zločinih, katere je Medić priznal ali katerih je samo osumljen. Vsi trije zagovorniki so končno v svojih zagovorih zahtevali, naj bi Medić ne bil obsojen na smrt. Zadnji je govoril obtožene Todor Medić, ki se je posebno zgražal zato, ker mu pravi, da je razbojnik brez srca in duše in zverinski človek. Zopet je trdil, da se je pri spopadu z orožnikom Vekićem samo branil. Nato je predsednik senata izjavil, da je razprava zaključena in da bo obsodba razglašena te dni.

b Nj. Vel. kralj kum devetemu sinu. V Tesliću so imeli pred dnevi veliko slavnost. Krčen je bil deveti sin tamkajšnjega imama in veroučitelja Adema Salkičevića. Kum devetemu sinu je bil Nj. Vel. kralj, katerega je zastopal komandant 25. polka v Tuzli g. Veselić.

b Zračni promet med Zagrebom in Dunajem. Kakor smo že poročali, je bil 1. maja otvorjen redni zračni promet med Zagrebom in Dunajem. Že prvi dan je dopotoval iz Dunaja v Zagreb 1 potnik, nazaj na Dunaj so se vračali pa trije. Naslednje dni je bila zasedba letal vedno večja in zdaj so letala redno popolnoma zasedena. To je dokaz, da se potniški letalski promet v naši državi razvija vedno bolj. Letal se poslužujejo največ zagrebški trgovci, ki so uvideli, da je lepša dveurna vožnja z letalom, kakor 8 ali 10 urna z brzovlakom iz Zagreba do Dunaja.

b Izsleden občinski blagajnik. Iz Virovitice poročajo, da so oblasti že dolgo iskale občinskega blagajnika v Suhopolju Franja Boršića, ki je poneveril precej občinskega denarja. Pred dnevi je Boršić obvestil v pismu neko svojo sorodnico, da se nahaja v Brežicah v Dravski banovini. Sorodnica je o tem takoj obvestila oblasti, ker se je bala, da bi blagajnik izvršil samomor. Orožniki so Boršića v Brežicah aretirali in ga izročili sodišču v Virovitici.

Jz Dravske banovine

d V petek 8. t. m. g. ban dr. Drago Marušič ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten.

d Družina »Soča« bo gostovala danes v Kranju v Nar. žitnici z duhovito komedijo v treh dejanjih »Vrge«. Režira Košuta. Uvodno predavanje pred predstavo govori odlični pedagog, režiser in igralec Skrbinek. Začetek ob 20:30. Predprodaja vstopnic običajna.

d Za »Dom učitelje« je darovala 50 Din zavodna tovarišica Erna Schottova, učiteljica v Ljubljani, mesto venca umrli tovarišici Pavli Hribarjevi, učiteljici v Dolnji Lendavi. Hvala!

d Zdravilišče Rogaška Slatina nudi svojim gostom popolno oskrbo (stanovanje, hrana, zdravnik, kopelji in takse) za 670.— Din tedensko.

d Otvoritev zdraviliške kavarne v Rogaški Slatini. V četrtek dne 7. t. m. odpre zdraviliško kavarne ter obenem obratujem restavracijsko kuhinjo v Zdraviliškem domu v Rogaški Slatini. — Zagotavljam vsem cenjenim gostom, obiskovalcem zdravilišča Rogaška Slatina, da se bom potrudil po svojih najboljših močeh, kot večletni plačilni imenovane kavarne, vse cenj. goste vsestransko zadovoljiti s svojo točnostjo in postrežljivostjo, se priporočam za obilen obisk — Alojz Klaužar, Rogaška Slatina. 1212

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izvršitev. 398—1

d Naš mojster v — avijatiki. V založbi revije »Flug« na Dunaju je izšla čedna knjiga: Flugmodelle in Theorie und Praxis. — Einführung in die Grundbegriffe des Fluges und Anleitung zum Bau von Flugmodellen mit Gummiantrieb nach verschiedenen Baumethoden... von Aurelius Bisail. — To je tisti Zlatko Bisail, ki je bil že čisto omenjan po svojem drugačnem tukajšnjem delovanju, tisti »Wiener Aurelius Bisail«, ki je bil že pred par leti slikan v mnogih nemških ilustriranih listih kot nadejpolen konstruktor brezmotornih letal. Bisail je med Nemci znan po svojem delu v »Flugu«, kjer ima v vsaki številki članke z mnogimi risbami in slikami.

Ljubljana

Četrtek, 7. maja 1931, Stanislav. Pravoslavni: 24. aprila, Sava.

Nočno službo imajo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Levstik na Resljevi cesti in Bohinec na Rimski cesti.

■ Preselitev. Kraljevska banska uprava, referat za pospeševanje obriti, se 6. maja t. l. preseli iz Krekovega trga št. 10 v svoje nove pisarniške prostore na Starem trgu št. 84, I. nadstropje, kamor naj obrtniki odslej naslavljajo svoje dopise.

■ Gjurgjev uranek bi imela včeraj praznovati ljubljanska garnizija na vojaškem vežbališču pri Dev. Mariji v Polju. Žal, da je lepo paradno preprečil dež. Zato pa se je vršila v oficirskem domu v vojašnici vojvode Mišića zakuska, ki so se je udeležili poleg komandanta divizijskega generala Ilića in njegovega pomočnika brigadnega generala Popovića polnoštevilni oficirji s svojimi soprogami. Zakuske so se udeležili tudi ban dr. Marušič, dvorna dama Franja Tavčarjeva, soproga ministra inž. Sernečeva, župan dr. Puc s soprogo, sreski glavar dr. Andrejka in drugi. Zakuske so se vršile tudi v ostalih vojašnicah. Vojaki so imeli prost dan in so bili tudi lepo pogoščeni.

■ Kdo je podstarosta sokolske župe Ljubljana. Ker neki ljubljanski dnevnik ob priliki raznih proslav, kjer je zastopana sokolska župa Ljubljana, zamenjuje podstarosta ljubljanske sokolske župe, ugotavljamo, da je od savezne uprave imenovan za I. podstarosta brat Milko Krapež, za II. podstarosta pa brat dr. Riko Fuks.

■ Diploma častnega člana so izročili barjanski gasilci županu dr. Pucu. Prisrčna slavnost se je vršila v lepo razsvetljenem Gasilskem domu na Barju. Poleg številnih Barjanov so se je udeležili tudi nekateri občinski svetniki.

■ Klub naravoslovcev. Dne 4. maja je bil ustanovni občni zbor naravoslovcev univerze kralja Aleksandra I., kjer smo ustanovili »Klub naravoslovcev«. Klub ima namen prirediti v prvi vrsti ekskurzije po domovini ter se na ta način neposredno seznaniti z njeno floro in fauno, skrbeti za metodična predavanja in hospitacije svojih članov, skrbeti za slovensko prirodoslovno terminologijo, ter navezovati stike s obstoječimi društvi in prijatelji te stroke. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik stud. phil. Lovše Živko, tajnica cand. phil. Vales Zora, blagajnik cand. phil. Penko Tone, pregledniki: g. univ. prof. dr. Hadži Ivan in dr. Jesenko Franc ter cand. phil. Logar Stanko. Vsi, ki se zanimajo za naravoslovje, prigrisite se kot prijatelji kluba! Klub naravoslovcev, univerza, Ljubljana.

■ V društvu »Soča« je v soboto 9. t. m. pri »Levu« zaključeno predavanje letošnje zimske sezone. Nastopil bo naš dobro znani predavatelj g. Karl Mahkota s potopisnim predavanjem: »Izlet na Učko« s krasnimi skioptičnimi slikami. Po predavanju poje priznana najboljši slovenski vokalni kvintet iz Ljubljane. K temu zanimivemu in užitek polnemu večeru vabimo vse Sočane in vse prijatelje. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vstop vsem prost!

■ Opozarjamo vse one, ki so si rezervirali v Matični knjigarni vstopnice za ponedeljkov koncert Češke Filharmonije, da dvignejo te vstopnice najkasneje do petka jutraj. Od petka dalje se nobenemu ničesar ne rezervira, razen zunanjim naročnikom.

■ Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča enjene gg. člane, da je izdal Jugoslovanski na-

rodni ženski savez posebne koleke, ki se bodo prodajali kot prispevek k »Materinskemu fondu«. Glede na to dobrodelno akcijo priporočamo gremij vsem cenjenim gg. članom nakup kolekov, ki jih bodo ponujale članice združenih ženskih društev.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli so: Marija Starman S. Samuela, usmiljenka, 26 let stara, Slomškova ul. 20; Branko Rojec, 26 let star, zasebnik, Streliška ul. 5; Gusti Schiffer, roj. Schwarz, 33 let stara, soproga trgovskega potnika, Aškerčeva ul.; Uršula Zalaznik, roj. Japel, 83 let stara, užitarica, Izanska c. 4; Andreja Ivančič, 6 let stara, hči trg. pomočnika, Pod Trančo 2. Blag jim spomin! Žalujočim naše sožalje!

■ Iz bolnice. 55letnega vpokojenega kurjača drž. žel. Franca Lotriča iz Podgora pri št. Juriju nad Ljubljano je neznan motoklist povozil v Dravljah. — Na 47letnega dninarja Valentina Robleka iz Kresnic se je prevrnil voz železniških pragoz. Ponesrečenec ima hude notranje poškodbe. — 80letni zidar Franc Zupan iz Vira pri Dobu je pil lizol, 28letna brezposelna delavka Ivana Berg z Viča pa stribnin. Baj je hotela v smrt radi nesrečne ljubezni.

■ Danes se vprizori poslednjič v letošnji sezoni drama poljske pisateljice Nalkowske »Dom osamelih žena« v režiji gospe Marije Vere za red B.

■ Gostovanje Marija Šimenca v ljubljanski operi. Danes gostuje g. Marij Šimenc v Pucinijski operi »Tosca«. Prvotno javljena predstava Lohengrina ni mogoča, ker je ta večer zaposlen g. Križaj v zagrebški operi. Predstava Tosca s Šimencem je za red C.

■ Ljubljanska opera pripravlja novo slovensko premijero, in sicer opero »Luzern« znamenitega češkega skladatelja Vitezslava Novaka, ki je praznoval v letošnjem letu 60-letnico rojstva. Opero pripravlja kapelnik Stritof. Premijera bo še ta mesec.

■ Orkester Praške Češke Filharmonije v Ljubljani. V ponedeljek 11. t. m. koncertira v veliki unionski dvorani največji, pa tudi najznamenitejši češki simfonični orkester Praška Češka Filharmonija. To pot nastopi zadnjič s Češko Filharmonijo njen slavni dirigent in voditelj g. Vaclav Talich. Jeseni odide iz Prage, ker je v večletno pogodbo vezan na umetniško delo v Skandinavskih državah. Vaclav Talich uživa danes sloves enega najboljših evropskih dirigentov. Brez dvoma je, da bo zvel orkester pod njegovo taktirko tako odlično in da budo izvajana na tako visoki umetniški stopnji, kakor jo imamo pač redkokdaj priliko slišati v Ljubljani. Zato opozarjamo na ta koncert, ki bo vsake letošnje sezone.

■ Opozarjamo na današnji oglas tvrdke Derenda. 1047a

■ Sentjakovski gledališki oder ponovi v soboto 9. t. m. in v nedeljo 10. t. m. izvrstno veseligr: Gospod senator, v režiji priznanega kulturnega delavca gospoda Danila Bučarja. Sodelujejo dame: Bučarjeva, Pirčeva, Kramarjeva ter gg. Košak, Škerlj, Leder, Kunc in Karus. Vstopnice v predprodaji v trgovini g. Miloša Karničnika. Začetek vsakokrat ob 20:15. Pripravlja se izvrstna satira znanega angleškega pisatelja Oskarja Walda »Bumbury«. Premiera te komedije bo predvidoma v soboto, 16. t. m.

■ Film o vesokolskem zletu v Beogradu leta 1931: danes premijera ob 21. uri v kinu »Ljubljanski Dvor«. Opozarjamo cenj. občinstvo, da predvaja ZKD danes premijero velikega zanimivega filma o vesokolskem zletu l. 1930 v Beogradu. Film je domačega izvora in nam predloži v krasnih prizorih zmagoviti pohod sokolskih armad v našo prestolico.

■ Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč«. Opozarjamo, da bo ob 20. uri občni zbor Trgovskega dobrodelnega društva »Pomoč«, reg. pom. blagajne v Ljubljani, v veliki dvorani »Trgovskega doma«. Pridite vsi! — Odbor.

■ Na dijaškem koncertu, ki bo v soboto dne 9. maja v veliki dvorani hotela »Union«, nastopi v samostojnih točkah pomnožen šolski orkester, mladinski zbor s spremljevanjem orkestra, mešani zbor a capella in mešani zbor s spremljevanjem orkestra. Nadalje bo nastopil v dveh solo točkah naš nadarjeni violinist Uroš Prevorsek, VII. b raz. klas. gimnazije, ki ga bo na klavirju spremljal konservatorist Marjan Lipovšek. Občinstvo se vljudno vabi, da s svojo navzočnostjo na koncertu pokaže dijaštvu, da zna ceniti in upoštevati stremiljenja in trud mladine. Predprodaja vstopnic po najnižjih cenah v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

■ Na 9. rednem sestanku Prirodoslovne sekcije Muzejskega društva bo predaval asistent botaničnega inštituta ljubljanske univerze g. Tomažič o »rastlinskih formacijah (zadrugah) v ljubljanski okolici«. Odbor opozarja in vabi članstvo na to, letos predvidoma zadnje predavanje. Prijatelji in gostje kakor vedno dobrodošli. Sestanek se vrši, kakor doslej, v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi v petek 8. maja ob 18. uri.

■ Pes je obgrizel. Z rešilnim avtomobilom so pripeljali v bolnico šestletno hčerko zidarskega delavca Juga Palmiro iz Kosez št. 9, ker jo je močno ogrizel pes.

Mokronog

V torek smo pokopali 66-letnega g. Antona Berčana iz Prelog pri Mokronogu. Bil je eden ismed majerjev nekaj mogočnega baronovega posestva. Kot vzoren, pošten gospodar in uman živinorejec je zvel daleč okoli. Svojemu bližnjemu je rad pomagal ne le s dobrim svetom, ampak tudi s denarjem. Naj počiva v miru, žalujočim sožalje!

Celje

* Jurjevanje na Starem gradu. Včeraj je celjska garnizija priredila Djurdjev uranek. Ob 5. jutraj so vojaki iz obeh vojašnic z vojaško godbo na čelu korakali na Stari grad. Imeli so dve godbi, vojaško godbo iz Maribora ter svojo lastno, ki jo tvori 22 vojakov iz Vranja, ki so pred kratkim kot rekruti prišli v Celje. Mnogo drugega občinstva je tudi pohitelo na Stari grad, tako predvsem gojenci rudarske šole. Na gradu se je kmalu razvilo veselo rajanje, godbi nista pustili plesalcev kola niti malo oddiha. Vojaki, ki so komaj nekaj tednov v Celju, so si z zanimanjem ogledali razvaline ter celjsko okolico. Proti poldnevni so se vojaki ob zvokih godbe vrnili v vojašnice.

* Smrtna kosa. 6. t. m. je v javni bolnici umrla 61-letna Jevšek Roza iz Oplotnice.

* Nalezljive bolezni v Celju in okolici. V času od 15. do 21. aprila je bilo stanje nalezljivih bolezni sledeče: legar v okolici 2; škrlatica v mestu 2, v okolici 1; davica v mestu 1, v okolici 1; šen v mestu 1, v okolici 1.

* Filmsko predavanje za obrtnike. V torek 12. maja bo v Mestnem kinu ob 18:30 filmsko predavanje o avtoženem varjenju kovin. Vstop prost.

* Izguba. Dne 30. aprila je bila na Glaziji izgubljena rjava usnjena listnica, v kateri je bilo več listin. Najditelj naj jo odda na policiji.

* Pogozdovanje travnikov pod Celjsko kočo. Učenci okoliške narodne šole pogozdujejo pod nadzorstvom dveh učiteljev ter mestnega gozdarja travnike pod Celjsko kočo. To je pač najidealnejši način praktičnega pouka v prosti naravi.

Maribor

Pol milijona za pohorsko vzpenjačo

Banska uprava je obljubila odboru zdruge, ki namerava to vzpenjačo zgraditi, prispevek pol milijona Din, če bo enako vsoto prispevala tudi mariborska mestna občina. Ker je mariborski občinski svet to že sklenil, upajo, da bo našt kmalu uresničen.

* m Proslava Jurjevega dne. Včeraj je Maribor zelo slovesno obhajal star narodni praznik Jurjevega dne. Že pred 6. uro so se na trgu Svobode zbrali Sokoli, strelci, rezervni častniki in bojovniki ter drugi meščani, ki so potem z vojaško godbo na čelu in s vojaštvom odšli na vojaško vežbališče na Teznu, kjer je bila proslava s plesom kola in petjem itd. Vojaško poveljništvo je zastopal poleg vsega častniškega zbora mestni poveljnik general Pavlovič. Civilno oblast pa okoliški inšpektor dr. Schaubach.

* Pijte original »CHABESO«. 1114 m Bojevnik pri Kustoci umrl. Tu je umrl v 84. letu starosti davčni višji oficijal Stefan Šerban, ki se je pod generalom Radeckim kot mlad kadetni aspirant udeležil znane Italijansko-avstrijske bitke pri Kustoci.

* Predavanje o jetiki. Te dni so bila v vseh tukajšnjih večjih industrijskih podjetjih predavanja o jetiki. Delavcem in nameščenem so predavali zdravniki dr. Varl, dr. Zakrajšek in dr. Sekula.

* Klobuke, perilo, krvate nudi ugodno JAKOB LAH, Maribor. 1184

* Zgodovinsko društvo v Mariboru priredi v nedeljo, dne 10. maja izlet v Ptuj, kjer bo vodil g. prof. Lad. Mlakar izletnike med rimskimi spomeniki in jih tolmačil. Odhod iz Maribora z vlakom ob 1:2 uri, povratek zvečer, eventualno že popoldne. Radi rezerviranja prostorov na železnici prosi društvo vse, ki se bodo udeležili izleta, da javijo udeležbo v ravnateljstvu študijske knjižnice. Ker ima izlet prvovrstno strokovno vodstvo, predstavlja redko priliko za temeljito spoznanje stare Petovije. Na to opozarjamo vse prijatelje domače zgodovine.

Gostilničarji!

Udeležite se zborovanja gostilničarjev Dravske banovine dne 11. maja 1931 ob pol 10. uri v Mariboru. Po zborovanju ogled vinskega sejma. Legitimacije za polovično vožnjo po železnici zaprosite pri Vinarskem društvu v Mariboru, Gregorčičeva ulica št. 6. Priložite 2 Din v znakah.

m Promet na carinarnici. V mesecu aprilu je znašal promet pri tukajšnji carinarnici 15 milijonov 685.719:85 Din. Uvozne carine so je vplačalo 15.865.727:85 Din, izvozne pa 19.992 dinarjev.

m Simultanka Bogdana Pušenjaka. V torek zvečer je mladi mariborski šahist Bogdan Pušenjak v Narodnem domu odigral simultanko z 10 nasprotniki. Dobil je 8 partij, eno izgubil, eno pa remiziral. Simultanko je priredilo Trgovsko obrtno društvo.

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje!« 985

m Gradbena in uporabna dovoljenja. Na seji mestnega sveta dne 5. t. m. so bila odobrena sledeča gradbena dovoljenja: Santi Catinelli in Leonidu Kvitu za gradnjo avtomobilske garaže v Koseskega ul. 8; Editi in Francu Dezelaku za gradnjo enonadstropne stanovanjske hiše v Kettejevi ul. 10; Ivanu Hoffmannu za preureditev pritličja hiše Aleksandrova c. 24; L. Orniku za napravo prodajalnice portala na Koroški cesti št. 9 in Posojilnici v Narodnem domu za preureditev dvorišnega poslopja v delavnico. Uporabno dovoljenje pa je bilo podeljeno tvrdki Matheis & Suppanz za novo hladilnico.

m Ljudska univerza v Mariboru. V petek 8. t. m. bo predaval g. dr. Grossmann iz Zagreba o trajanju življenja in vzrokih, ki pospešujejo rast in razvoj ter o vprašanju, zakaj moramo umreti. Dne 18. t. m. bo pa koncert petih konservatoristov ljubljanske konzervatorije.

m Igralci brez gaž. Dasi dobiva naše gledališče že itak skromno subvencijo, se še ta izplačuje tako skrajno neredno, da uprava že danes ni prejela one za 1. april in tako so tudi igralci ostali brez gaž. Pri napornem delu, ki ga naš ansambl opravlja, bi bila že iz socialnih ozirov potrebna večja točnost!

m Prvi nastop hrvatskih delavskih sportnikov v Mariboru. V nedeljo 10. t. m. bodo posetili Maribor nogometaši SK Svobode iz Varaždina in bodo na igrišču ISSK Maribora odigrali prijateljsko tekmo s tukajšnjim SK Svobodo.

Obleke moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOBU LAHU, Maribor. 1182

m Kopališče na Mariborskem otoku. Kopališče se bo otvorilo v nedeljo 10. t. m. Kopališki odsek je sklenil uvesti sledeče nove cene: kopanje 3 Din, za otroke do 10 leta 1:50 Din, z vsakim odraslim pa sme le en otrok (?); kabine 8 Din, ob nedeljah in praznikih ter ob sobotah popoldne 12 Din; omarice 4 Din, ob nedeljah, praznikih ter sobotah popoldne 6 Din. Vstopnice za obisk otoka brez kopanja se ukinejo, vsakdo mora kupiti vsaj vstopnico za kopanje (8 Din). Uvedejo se bloki s po 20 izkaznicami, ki se pa morajo vse izrabiti tekom enega meseca. Bloki za kopanje in omarice so 20% cenejši, za kabine pa 10%. Dobe se pri mestnem knjigovodstvu. Pripominjamo, da so ti sklepi vzbudili mnogo nevolje in bomo o njih še spregovorili.

Laško

Napad. V soboto zjutraj, ko se je vrnila Jarhova 13-letna služkinja iz mesta proti Strmei, sta jo napadla dva fanta in sta jo hotela posiliti. Dekle se je nasilnežev ubranilo.

Potovanje. Ravnatelj TPD inž. Kloc in distriktni zdravnik g. dr. Čede sta napravila potovanje v Egipt ter sta že tri tedne na taji.

Anketa za določitev mesnih cen. V soboto popoldne bo na poglavarstvu anketa občinskih zastopnikov, ki bodo določili znižane cene za meso.

Bolezen plemenitega moža. Gosp. Adolf Widra, rudniški ravnatelj TPD v poklju, ki je šel pred tedni iskat zdravniške pomoči v inozemstvo, se je te dni vrnil na svoj dom v Laško in leži težko bolan. Splošno priljubljeni gospod je že 76 let star. Vsi želimo, da bi skoro okrevail!

Cerknica

Pogozdovanje. Pod nadzorstvom sreskega šumarskega referenta g. Kordona in tukajšnjega učiteljstva so pretekli teden otroci zasadili okrog 1500 smrekovih sadik. Sadike so zasadili v takozvani »Globočiči« v Kamni gorici.

Uspeh na tukajšnji obrtni šoli. Zadnjič smo poročali, da je uspeh na tukajšnji obrtni šoli na splošno zadovoljiv; kakor smo pa doznali, ni samo zadovoljiv, ampak naravnost razveseljiv, kar je v večini zasluga tukajšnjega šolskega upravitelja g. Hladnika. Kljub temu, da posejajo šolo večinoma obrtniški vajenci, so skoro sami odličnjaki.

Protituberkulozno predavanje. V nedeljo je priredila protituberkulozna liga v Cerknici poučno protituberkulozno predavanje. Predavanje se je vršilo v dvorani Prosvetnega društva; predaval je tukajšnji zdravnik g. dr. Pušenjak. Poset bi bil lahko večji, kajti taka predavanja so prepotrebna vsakemu človeku.

»Črna žena«. V nedeljo zvečer so igrali v dvorani Prosvetnega društva igro v 8 slikah »Črna žena«. Dvorana je bila popolnoma zasedena.

Žiri

Florijanovo. Pri nas praznujejo gasilci praznik sv. Florijana s tradicionalno procesijo k podružnici na Lednico. Procesije se udeležijo tudi šolska mladina in občani. Nagajal pa je dež. Popoldne se je vršila tombola, ki je bila zelo dobro obiskana.

Zaključek obrtno nadaljevalne šole. Koncem aprila se je na obrtno nadaljevalni šoli zaključilo šolsko leto 1930-31. Uspehi so prav zadovoljivi. Šola, ki ima tri razrede, je posejalo okrog 50 vajencev, iz večine čevljarjev.

Stavbna sezona. Kakor hitro se je vreme izboljšalo, se že na več krajih opaja graditev poslopij. Pri cerkvi so pričeli s kopanjem temelja za garažo in stanovanjsko hišo avtopodjetnika g. Poljanška.

Potovanje po zvezdi večernici

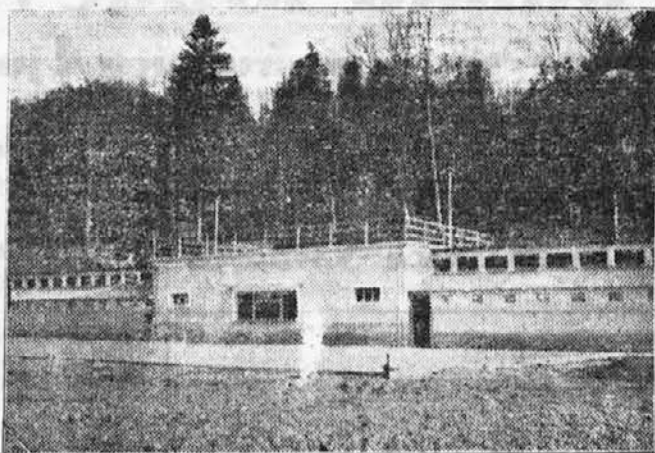
69.

Tako je minul prvi dan v preslični goščavi in naši znanci so morali leči k počitku. Izbrali so si za to primeren prostor na mehkem mahu in zatisnili oči. Trdno sta Dušan in Tanica spala vso noč in se prebudila šele tedaj, ko ju je obsijalo toplo solnce. Prvi se je dvignil Dušan in se strahovito začudil, kajti opazil je, da ležita na klobuku velike gobe, ki je bila preko noči neopaženo zrastle pod njima. Čučiruč pa ni bilo nikjer ...

Novo kopališče v Rimskih toplicah

Rimske toplice, v maju.

Novo moderno kopališče, katerega je pričel lansko pomlad graditi lastnik dosedanjega kopališča g. Ullich, je bilo že lansko jesen povečini dograjeno, otvoritev pa se je odgodila do letošnje sezone. Novo kopališče je bilo otvoreno dne 1. maja, se nahaja tik ob Savinji ter je oddaljeno le nekaj minut od postaje. Načrt in gradnjo je prevzel stavbenik g. Golobranc iz Celja. Na sliki se na desni in levi strani velikega prizidka vidijo kabine, ki bodo služile za shranjevanje oblek, njih veliki prizidek na sredi pa bo prirejen v bufet in nekakšno okrepčevalnico. Tik pred stavbo se nahaja velik bazen, kateri se vidi na sliki le delno. Tla v bazenu so poševna, tako da bo omogočeno kopanje tudi plavanju neveščim, dočim doseže globlji del 4 metre. Pred najgloblji delom je postavljen tudi skakalnica in tako je že kopališče v celoti izročeno prometu. Okrog bazena in pred njim, kakor se vidi delno še tudi na sliki, pa bo krasna terasa za solnčenje. Vsa stavba stoji le dober streljaj od Savinje. Na srednjem

delu, ki je jasno viden tudi na sliki, pa se nahaja na betoniranem plateau-u ograjen prostor, namenjen solnčnim kopelim. Kopališče bo nudilo kopalcem tople in mrzle kopeli. Medtem ko je prevzel stavbenik Golobranc le gradnjo kopališča, je g. Ullich v lastni režiji spjel toplo vodo iz gornjega kopališnega vrelca neposredno do stavbe.

Smrtna nesreča na železniški progi Maribor-Št. Ilj

Vlak povozil 75letnega starčka

Maribor, 6. maja.

Včeraj popoldne se je dogodila na železniški progi med Mariborom in Št. Iljem v Slovenskih goricah težka nesreča, katere žrtev je postal 75letni prevzitar Franc Simončič iz Cerknice.

Simončič se je vračal proti svojemu domu po cesti Pesnica-Št. Ilj prav v času, ko je imel privoziti od šentiljske strani avstrijski vlak št. 1213. Na križišču nad cirkniskim postajališčem so bile zavornice sicer spuščene v vodoravno lego, a stari Simončič se za to ni brigal, ker je bil prepričan, da vlak še ne bo tako kmalu pridrvel. Obšel je tedaj zavornico in prišel na tir prav v trenutku, ko je priblzel vlak, katerega zaradi naglušnosti in opešanega vida prej ni slišal niti videl. Strojevodja, ki je

moža opazil šele v zadnjem trenutku, je stroj sicer takoj skušal ustaviti, toda pravočasno ga ni mogel in tako je stroj Simončiča podržal v svo silo na tla in ga vleklo še več metrov seboj. Poškodbe so bile smrtno. Strašno razmesarjen je starček takoj izdihnil.

O nesreči so takoj obvestili orožnike, ki so truplo ponesrečenega starčka pregledali in ga dali prepeljati v mrtvašnico. Pokojni Franc Simončič je bil v mlajših letih vzoren gospodar in vsem vaščanom v Cerknici v Slovenskih goricah najbolj priljubljen. Njegov sin Ignac, ki gospodari na Simončičevem domu že več let, je cerkniški župan in vzoren posestnik. Pogreb bo jutri v Št. Ilju.

Požar v sušilnici

Podpulferca, 5. maja.

Sodarski mojster Homan Jožef v Poljanski dolini ima v bližini svoje stanovanjske hiše sušilnico za sadje. Gospodar je v zgradbi sušil hrastove in bukovne dode za sode, ki so bile naložene v slojih. Tudi v nedeljo je bilo v sušilnici zakurjeno. Iz peči je padla na dode iskra, ki je zanetla ogenj. Dim in zublje so opazili prvi v gostilni pri Kuninovi, ki so brž pohiteli na pomoč. Ogenj so omejili, dode je pa oženj uničil. Vsa sreča požara je bila v tem, da ni bilo vetra, ki bi bil sicer prav gotovo uničil bližnjo stanovanjsko, s slamo krito streho.

Višnja gora

Dne 14. maja bomo slavili materinski dan. Prireditev za ta praznik bodo oskrbele naše kolašice. Sodeloval bo tudi mandolinski zbor tujsko-prometnega in olupčevalnega društva Višnjagora. Poleg izbranega sporeda bo nastopila priljubljena pripovedovalka pravljic gđ. Manica Komanova, naša pesnica, učiteljica, gđ. Vidica Tauferer pa bo predavala o materinstvu. Licenciranje bikov. Dne 2. t. m. je prispela iz Litije komisija za licenciranje bikov za višenski okoliš. Privedli so 8 bikov. V splošnem je reja srednje dobra.

Novo mesto

Osebnost. Suplentinja tukajšnje drž. gimnazije gđ. Vlasta Sterle je položila na ljubljanski univerzi državni izpit iz francoščine in slovenščine. Mladi in priljubljeni profesorici iskreno čestitamo!

Jugoslovanska matica, podružnica v Novem mestu, ima svoj redni občni zbor v petek 8. t. m. v mali dvorani Sokolskega doma. Pridite! Zasluženo odlikovanje je prejel svetovnoznani naš učenjak in pesnik naših planin silovisi prirodoslovec g. prof. Ferdinand Seidl ob svoji 75-letnici. Slovensko planinsko društvo ga je izvolilo svojim častnim članom ter se tako skromno oddolžilo možu-veščaku za življenjsko njegovo delo za našo turistiko, za naš lep slovenski svet. Ponosni smo, da živi skromni učenjak v naši sredi ter mu želimo, da bi se še dolgo vrsto let krepil in podjetej radovolja pogleda na modre naše Gorjance, ki jim snuje planinsko zavetišče in neprecenljivo krepčališče.

Protituberkulozna liga je že pred meseci pričela pri nas s pripravljalnimi odborom pod predsedstvom sreskega sanit. referenta g. dr. Viktorija Gregoriča. V ponedeljek zvečer se je pripravljalni odbor sestel z zastopniki mestne občine, Kola jugosl. sester in Vincencijeve konference v svrhu razgovora o letovanju naše mladine. Sklenilo se je sklicati v sredo 20. t. m. ustanovni občni zbor lige v mestni posvetovalnici. Naj bi nihče ne manjkal, najmanj pa v to poklicani faktorji!

Rezervni oficirji in častniki tukajšnje garnizije pridejo v nedeljo 10. maja prijateljski izlet v Smarješke toplice. Kopanje, pufek na ražnju in druge dobrote se obetajo.

Avtobusna proga Novo mesto - Žužemberk je radi majhne frekvence skržila svoj vozni red. Ob torkih in sobotah zdaj ne vozi, sicer pa le do Dvora. V interesu našega mesta bi bilo, da se proga vzdrži in tako pritegne Žužemberk k nam, ko itak gravitira v Novo mesto.

Slovenska Bistrica

Priprave za sezono so se pričele na koloniji v Smarterm na Pohorju. Posebno krasno sta uredili velik vrt za zelenjavo gospa Balanova in gospa Lipoldova iz Maribora.

Florijanovo sejem 4. t. m. je bil slabo obiskan. Nekoliko živahnejša je postala na naši strani Pohorja trgovina z lesom.

moralni sili je moč in napredek vsake strokovne organizacije. V kratkem se bo vršila reorganizacija UJU v tem smislu, da bodo sekcije ne kot sedaj po pokrajinah, ampak po banovinah. Radi poznega časa je moralo odpasti predavanje učitelja g. Mrovljeta: »O Sokolstvu in sodobni telovadbi«, ki bo na prihodnjem skupnem zborovanju dne 6. junija v Šoštanju. Po raznoterostih je bilo lepo skupno zborovanje zaključeno.

Sokolstvo

NASTOP SOKOLSKÉ ČETE VRHOLE PRI SLOV. BISTRICI

V nedeljo 3. t. m. je bil tukaj prvi nastop mlade sokolske čete. Nastop se je pričel ob 15. uri in je bil prostor od občinstva ves zaseden. Gledalci in Sokoli so prihili iz vseh krajev okolice. Posebno častno je bila zastopana Sl. Bistrica, odkoder se je slavja udeležilo preko petdeset Sokolov. Nastopile so vse vrste slovenjebistriškega Sokola pod vodstvom načelnika br. Stoparja, 12 naraščajnikov in 16 članov sokolske čete Vrhole pod vodstvom načelnika br. Horvata. Agilnega sokolskega delavca domačina. Po nastopu, katerega višek je bil nastop slovenjebistriških članov na drogu, je starosta br. dr. Josip Pučnik iz Slov. Bistrice pozdravil vse navzoče in v kratkih jedrnatih besedah podal ljudem glavne misli o sokolstvu. Zatem je še br. Mr. Mondini orisal z navdušenjem dolžnosti Sokola in sokolavšč, nakar je župan Bračič iz Vrhla izrekel vsem Sokolom najtoplejšo zahvalo za mnogobrojni obisk in sodelovanje, s čimer se je nastop zaključil.

Sport

Hašk v Ljubljani.

Pričetek prv. tekmovanja za drž. prvenstvo. Tekme za državno prvenstvo v nogometu se je sicer že pričelo prošle nedeljo, toda ta dan ni nastopil nobeden od naših vodilnih domačih klubov. Pač pa bo tvoril važen datum v zgodovini naših klubov 10. maj, to je prihodnja nedelja. Ta dan odide Ilirija v Zagreb, kjer bo nastopila proti Concordiji, a v Ljubljani bomo imeli priliko videti enega naših najboljših in najelitnejših jugoslovanskih klubov. To je Hašk, ki igra najbolj kultiviran nogomet in ki že dolga leta vodi v Zagrebu kot prvak na čelu prv. tabele. Hašk nastopi proti našemu jesenskemu prvaku ASK Primorje.

Zazena — državno prvenstvo.

V nedeljo, dne 10. t. m. se vrši na igrišču TKD Atene v Tivolju državna prvenstvena tekma hazenskih družin HSK Concordija iz Zagreba in družina TKD Atene.

Numerirani sedeži po 12 Din, stojlišča 8 Din, dijaška (samo proti legitimaciji) 5 Din. Uro pričetka objavimo pozneje.

Šah

LEP USPEH PIRCA NA PRAŠKEM TURNIRJU.

Predolimpijski turnir v Pragi

V nedeljo, 3. maja, se je igralo zadnje kolo. Popreje pa se je morala končati še partija Opočensky-Flohr, ki prejšnjega dne po 8 urah ni bila končana. Po skupno 12 urnem boju se je končno posrečilo Opočenskemu remizirati in s tem odvzeti Flohru važne pol točke.

V zadnjem kolu samem je veljal največji interes partiji Pirc-Stoltz, Pircu je zadostoval za prvo mesto samo remis, igral pa je tako riskantno in neprevidno, da je že po 27 potezah moral kapitulirati.

Vse ostale partije tega kola so bile remis. Flohr je komaj rešil pol točke s Sudijem. Gilg se je rešil proti Makarezyku s tem, da je njegov nasprotnik v časovni stiski trikrat ponovil pozicijo. Opočensky je Gombosu poklonil remis, enako Rejfič Kubanku. Neodločeno sta igrala tudi dr. Skalička in ing. Berger.

Končno stanje je bilo torej sledeče: I. Stoltz 8 (iz 13), II. Pirc 7½, III. Flohr 7, IV.—V. Opočensky in Rejfič 6½. Slede ing. Berger, Makarezyk in dr. Skalička 5½, Gilg in Sudi 5, ing. Gombos in Kubanek 2.

Na turnirju zmagali mladi

Švedski prvak Gosta Stoltz hiti v zadnjem letu od uspeha do uspeha. Zmagam v matchih nad Kashdanom, Spielmannom in Flohrom, ponovnim zmagam na mednarodnih turnirjih je priskrbel toliko točk, da je sicer sicer imel nekaj vtis, da igra izmed vseh najmlajših mojstrov sedanosti (Stoltz je 26 let star) vsaj trenutno najbolje. Velika fantazija, pozicijski čut in ogromno znanje teorije mu pomagajo k uspehom. V Pragi se je približno od sredine turnirja bila borba med Stoltzem, Pircem in Flohrom. Morda je imel Stoltz tokrat nekoliko več sreče kakor njegova dva nasprotnika, zaslužil pa je svojo zmago kljub temu že po svoji bolj izklesani igri. Pircu je sicer manjkalo do prvega mesta samo, da bi bil zadnjo partijo odigral z nekoliko večjo mirnostjo.

Flohr pa je vzel pač nalogo nekoliko prelahko, priljubljen je prepozno k partijam in igral ležerno. Kljub temu je značilno, da so prva tri mesta pripadla zastopnikom mlajše generacije. Tudi na četrto mesto se je plasiral skupno z znanim internacionalcem Opočenskim mladi Čeh Rejfič, ki je pokazal izvrstno igro in pač samo vsled bolehnosti ni še bolje odrezal. Poljak Makarezyk je nekoliko razočaral, še bolj pa seveda Gilg, ki ni izdržal tempa.

Saj ravno v tem oziru se je pokazala važnost in umestnost predolimpijskega turnirja. Olimpijska pravila, predvsem odigranje 3 partij v 2 dneh, 40 potez v 2 urah itd., povzročajo velik napor, in se je treba nanje vsaj privaditi, vsakdo pa jih tudi ne izdrži.

Čehi pa so s turnirskim rezultatom dobili tudi najboljši kriterij za postavitev svojega olimpijskega moštva, ki ga bodo gotovo sestavljali Flohr, Opočensky, Rejfič in Gilg, eventualno še dr. Skalička ali Berger. In to moštvo bo sigurno imelo izglede na eno prvih mest na olimpijadi.

Zanatska banka kraljevine Jugoslavije a. d.

Dunajska cesta šte. 13 - Hiša Zidarjevih dedičev

podružnica Ljubljana

Račun poštne hranilnice št. 14.003 - Telefon 30-20

Centrala: Beograd

Glavna podružnica: Zagreb

Podružnica Sarajevo

Daje kredite obrtnikom, obrtnim kreditnim zadrugam in lombardira državne vrednostne papirje. Sprejema hranilne vloge z in brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma. Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. — Izvršuje vse ostale bančne posle.

Gospodarske vesti

× **Važno za lesne izvoznike.** Italijanske državne železnice so odobrile znižanje tarif od 1. marca za žagan ali s sekiro obsekan les za tranzit preko Trsta ali Reke morskim putem v inozemstvo: a) 50% za pošiljke iz inozemstva preko Podbrda ali Postojne v Trst punto franco seala legnami ali Trst punto franco Duca D'Aosta ali Trst punto franco B. M. III.; b) 75% za pošiljke preko Postojne na Reko punto franco Seala legnami Cagiano II., za domači izvoz iz Trsta in Reke preko Postojne v inozemstvo po obliki blagovni tarifi št. 36, ki je ugodnejša od pogodbenih neposredne jugoslovansko-jadranske blagovne tarife.

× **Jugoslovansko-avstrijska trgovinska pogajanja.** Avstrijska delegacija, ki je prišla 27. minulega meseca v Beograd v svrhu preljudnarnih pogajanj o zaključitvi trgovske pogodbe z Avstrijo je končala svojo nalogo ter odpotovala iz Beograda. Po teh pogajanjih se bodo nadaljevala pogajanja koncem t. m. na Dunaju.

× **Nova najdišča zemeljskega plina v okolici Bujavice.** Velika vrtnja v okolici Bujavice so koncem meseca aprila zaznamovala izdatne uspehe. Pri vrtnju zemljišč v področju Banova Jaruga, 15 km od Bujavice, so raziskovalci našli na ogromne zaloge podzemeljskega plina. Erupcija je bila tako ogromna, da je bila na mah vsa pokrajina cele kilometre zavita v neprodušno meglo izstopajočega plina. Veliki kameni skladi so z ogromnim pritiskom dosegli višino 100 m. Ljudje in živali, vse je bežalo pod utis bobnečih mas. Posrečilo se je izvirno zapreti. Konstatiral se je plinski pritisk 45 atmosfer. Množina plina pa se ceni na preko 1 milj. kub. metrov. To je potemtakem največja zaloga plina kar se jih je našlo v naši državi. Posebno razveseljivo je dejstvo, da je najdišče našlo domače podjetje »Uljanika« d. d.

× **Oddaja del pri adaptaciji objektov št. I. II. in III. vojašnice »Vojvode Mišića« v Mariboru** se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 20. maja t. l. pri Inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

× **Oddaja gradbenih del za zgradbo ceste Sv. Peter-Ložane III. del** se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 19. maja t. l. pri Sresklem cestnem odboru v Mariboru, Koroska cesta 26 II. nad. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, načrt, proračun in pogoji pa pri omenjenem odboru.)

× **Oddaja zakupa železniške restavracije** na citacije dne 20. maja t. l. pri Direkciji državnih postaji Osijek se bo vršila potom ofertalne licitacije v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

× **Oddaja kanalizacije od vojašnice do reke Sore v škofji Loki** se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 27. maja t. l. pri Inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

× **Tudi Amerika se bori z ogromnimi deficiti.** Državna blagajna Združenih držav je izkazovala koncem drugega meseca tekočega računskega leta deficit 878,5 milijonov dolarjev. To je največji deficit v zadnjih desetih letih. Računa se, da bo deficit do konca junija dosegel višino 1 milijarde dolarjev.

× **Italijanska carinska unija?** Nemški listi poročajo, da se v Italiji resno ukvarjajo z načrtom carinske unije med Italijo in Avstrijo, kateri naj bi pristopila tudi Nemčija. Izvedba tega načrta odvisi od uspeha sedanjih pomorskih razgovorov med Francijo in Italijo v Londonu. Francoski listi zatrjujejo, da je ta načrt povsem iluzoričen in je samo rezultat italijanske politike, da izsili iz Francije kar največ koncesij v Londonu.

× **Skladi za madjarsko aristokracijo.** Oba mednarodna agrarna sklada, ki jih bo upravljala Svica (Bern) in ki jih morajo polniti udeležene države, bosta dosegala višino 335 milijonov švicarskih frankov. Za fond A, ki je predviden za odškodovanje madjarskih veleposelstnikov, vsled izvedbe agrarne reforme v Romuniji, Jugoslaviji in Češkoslovaški je določenih 215,5 milijonov zlatih kron. Fond B pa bo znašal nekaj nad 100 milijonov zlatih kron in bo služil ureditvi raznih spornih vprašanj.

Dobave

Direkcija državne železarne Vreš sprejema do 13. maja t. l. ponudbe glede dobave 6000 kg mila.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 19. maja t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg ječmeneve sladne kave, 27.000 kg pšenice moke, 3000 kg riža, 1000 kg koruznih otrobov, 1000 kg surove kave »Santost«, 500 kg Francove cikorijske in 200 kg kolinske cikorijske, 2000 kg bučnega olja, 5000 kg koruze in 100 m³ plohov.

Dne 19. maja t. l. se bo vršila pri Komandi pomorskega arsenala v Tivtu ofertalna licitacija

glede dobave raznih barv, lakov, firneža in čopičev.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 15. maja t. l. ponudbe glede dobave pisarniškega materiala (spojke, risalni žeblički, črnilo, traki za pisalne stroje, karbon-papir, pečatni vosek, barva in blazinice za štampiljke itd.); do 20. maja t. l. glede dobave 3000 kg mila in 1500 kg jedilnega olja; do 21. maja t. l. glede dobave 1000 kg bodeče žice in raznih žebeljev, 10 komadov plošč iz pločevine, gumijastih plošč, delta kovine, železa, 2000 kg strojnega olja, 1100 kg auto olja in 400 kg bele kovine ter raznega barvarskega materiala (terpentin, emajllak, boraks, suboks-barve, sikativ, kopallak itd.).

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 16. maja t. l. ponudbe glede dobave pisarniškega materiala (kuverte, papir, črnilo, blazinice za štampiljke, peresa itd.).

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 18. maja t. l. ponudbe glede dobave rezervnih delov za stroje.

Borzna poročila

dne 6. maja 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 6. maja. Amsterdam 22-845, Berlin 13-5225 do 13-5525, Bruselj 7-906, Budimpešta 9-9136, Curih 1093-50—1096-50, Dunaj 7-984 do 8-014, London 276-04—276-84, Newyork 56-63 do 56-83, Pariz 222-21, Praga 168-33, Trst 297-48 do 297-63.

Zagreb, 6. maja. Amsterdam 22-815—22-875, Dunaj 798-40—801-40, Berlin 13-5225—13-5525, Bruselj 780-60 bl., Budimpešta 789-86—792-86, London 276-04—276-84, Milan 296-55—298-55, Newyork ček 56-63—56-83, Pariz 222-21 bl., Praga 167-93—168-73, Zürich 1093-50—1096-50.

Dunaj, 6. maja. Amsterdam 285-52, Atene 9-2187, Beograd 12-5037, Berlin 169-24, Bruselj 98-855, Budimpešta 123-89, Bukarešta 4-228, London 34-5625, Madrid 74-70, Milan 37-21, Newyork 710-60, Pariz 27-76, Praga 21-0487, Sofija 5-1475, Stockholm 190-55, Kopenhagen 190-15, Varšava 79-61, Zürich 136-88.

Curih, 6. maja. Beograd 9-1355, Pariz 20-29, London 25-245, Newyork 529-075, Bruselj 72-175, Milan 27-175, Madrid 54, Amsterdam 208-60, Berlin 123-61, Dunaj 73-04, Sofija 3-765, Praga 15-3775, Varšava 58-20, Budimpešta 90-535.

Vrednostni papirji

Zagreb, 6. maja. Drž. papirji: 7% inv.

Otroci

rabijo posebno trpežne čevlje. Na žalost ne vzdrži niti najboljše koža tako dolgo, kot bi želeli starši. Ali najradi tega omejimo prostost gibanja otrokom?

Poskusite tudi Vi, kar je že tisoč in tisoč mater preizkusilo, dajte pritrčiti na otroške čevlje **PALMA gumi podpetnike**. Guma je trpežnejša od kože, radi elastičnejše hoje se čevlji boljše ohranijo. Pred vsem vzdrže **PALMA gumi podpetniki** trikrat več od kožnih pet, a ne stanejo nič več.

Domači proizvod

pos. 88—88-50, voj. škoda ar. 425-50—426-50 (425-50), kasa 425-50—426, junij 425-50—426 (425-50), jul. do dec. 425-50 bl., 4% agr. obv. 51-25—52, 7% Bler 82-75—83, 8% Bler 92-75 do 93-25 (92-50—93-25), 7% pos. hipot. b. 85—86-50, Begluške 66-25—66-75. — **Banke:** Hrvatska 50 do 60, Praštediona 925—930, Union 174—176, Jugo 73—74, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 67 d., Narodna banka 7850, Srbska 187—190, Zemaljska 140—143. — **Industrija:** Sečera 290—295, Vevče 120 d. — **Tob srečke** 25 blago, Rdeči križ 39 d., Nar. šumska 25 d., Gutman 128 d., Slaveks 25—35, Danica 77-50 do 87-50, Isis 45 d., Dubrovačka 340—350, Jadr. plovidba 530 bl., Oceanija 175—195.

Dunaj, 6. maja. Bankverein 16-05, Kreditni zavod 45-55, Dunav-Sava-Adria 14, Prioritete 88-85, Trbovlje 37-50.

Kdor

hoče elegantno običen biti, naj se zgleda pri

Gombocu

Maribor
Tattenbachova ul. 14

Stanovanje

dveh sob s kab. eventuelno tudi tri (elektrika, parkete, plin) popolnoma prečiščeno (slikano in pleskano) v neposredni bližini »Zvezde«, solčna lega, je stranki proti posojilu primernega zneska takoj na razpolago. — Naslov pove uprava »Jugoslovana«

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Fotomeyer

Maribor, Gosposka ul. 39. — Vse foto-potrebščine kakor aparati se dajejo na obroke. Izdelava amaterskih slik v 4 urah. 986

Logavice, roka-vice, volna in bombaž 469

najceneje in v veliki izbiri pri **KARL PRELOG** Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 6. maja. 7% Bler 81-25—82.

Newyork, 6. maja. 8% Bler 91—92, 7% Bler 81-25—81-50, 7% pos. Drž. hip. b. 85—85-50.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca neizpremenjeno čvrsta, promet: 1 vagon pšenice.

Budimpešta, 6. maja. Tendencia: prijazna, pšenica: ustaljena, promet: miren. Pšenica: maj 15-25—15-40 (15-26—15-28), junij 15-12—15-18 (15-15—15-16). — **Rž:** maj 13-90 (13-90—14), — **Koruz:** maj 13-38—13-63 (13-63—13-64), julij 13-70 do 13-88 (13-87 do 13-89), trans. maj 10-90 (10-90—10-95), jul. 11-25—11-20 (11-15—11-20).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendencia neizpremenjeno mlačna, brez prometa.

Moderna električna svetilna telesa

v nova stanovanja (lusto, ampule, krogle, lampione etc.)

iz velike izbire solidno dobavlja in inštalira

ELEKTROINDUSTRIJA D. D.

Ljubljana, Gosposvetska cesta 13
Telefon interurban 2314 983

Advokat

dr. Ivo Lulik

je preselil svojo pisarno

iz Miklošičeve ceste št. 20-I
na Miklošičevo cesto št. 30-I
vhod Pražakova ulica št. 8.

Kavarna Restavracija

„Zvezda“

Dnevno koncert lastnik Fr. in Roza Krapeš, vulgo »Zivoli« Ljubljana 762

URE ZA BIRMO

nudi najcenejše **IVAN PAKIŽ** Ljubljana

Pred škofo št. 15

Stalna razstava umetniških slik in velika izbira okvirjev. Prevzame vsa rezbarska in pozlatarska dela

A. KOS

Ljubljana, Mestni trg št. 25 (nasproti magistrali), 1094

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno